

# 1 DECYZJA

z dnia 8 grudnia 2009 r.

w sprawie uznania za praktykę ograniczającą konkurencję niedozwolonego porozumienia zawartego przez Lafarge Cement S.A. w Małogoszczu i innych przedsiębiorców  
(Nr DOK-7/2009)

- I. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, porozumienie zawarte pomiędzy: Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczu; Góraźdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Grupą Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownią Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownią Odra S.A. z siedzibą w Opolu, polegające na ustalaniu cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego i nakazuje jej zaniechania.
- II. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także na podstawie art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], porozumienie zawarte pomiędzy: Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczu; Góraźdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Grupą Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownią Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownią Odra S.A. z siedzibą w Opolu, polegające na ustalaniu cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego i nakazuje jej zaniechania.

- III. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, porozumienie zawarte pomiędzy: Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczy; Górażdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Grupą Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownią Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownią Odra S.A. z siedzibą w Opolu, polegające na podziale rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i nakazuje jej zaniechania.
- IV. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także na podstawie art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], porozumienie zawarte pomiędzy: Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczy; Górażdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Grupą Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownią Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownią Odra S.A. z siedzibą w Opolu, polegające na podziale rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i nakazuje jej zaniechania.
- V. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, porozumienie zawarte pomiędzy: Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczy; Górażdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Grupą Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownią Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownią Odra S.A. z siedzibą w Opolu, polegające na wymianie poufnych informacji handlowych i nakazuje jej zaniechania.
- VI. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także na podstawie art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], porozumienie zawarte pomiędzy: Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczy; Górażdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Grupą Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownią Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownią Odra S.A. z siedzibą w Opolu, polegające na wymianie poufnych informacji handlowych i nakazuje jej zaniechania.
- VII. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie ustalania cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego.
- VIII. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. a) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie ustalania cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego.
- IX. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie podziału rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.

- X. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie podziału rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.
- XI. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie wymiany poufnych informacji handlowych.
- XII. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie wymiany poufnych informacji handlowych.
- XIII. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie ustalania cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego.
- XIV. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. a) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie ustalania cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego.
- XV. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie podziału rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.
- XVI. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie podziału rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.

- XVII. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie wymiany poufnych informacji handlowych.
- XVIII. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie wymiany poufnych informacji handlowych.
- XIX. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Cementownię Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie ustalania cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego.
- XX. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Cementownię Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. a) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie ustalania cen i innych warunków sprzedaży cementu szarego.
- XXI. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Cementownię Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie podziału rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.
- XXII. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Cementownię Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 lit. c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie podziału rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.
- XXIII. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania przez Cementownię Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie wymiany poufnych informacji handlowych.
- XXIV. Na podstawie art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w zw. z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), a także w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1, 04.01.2003, s. 1), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, umarza postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez Cementownię Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego i naruszającej zakaz, o którym mowa w art. 81 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)], polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie wymiany poufnych informacji handlowych.

- XXV. Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 oraz art. 101 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080 ze zm.) oraz w art. 81 ust. 1 raz ust. 1 lit a) i c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 oraz ust. 1 lit a) i c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 115, 9.05.2008, s. 47)] (pkt I, II, III, IV, V, VI sentencji decyzji), nakłada na: Górażdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli karę pieniężną w wysokości [...] płatną do budżetu państwa; Grupę Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach karę pieniężną w wysokości [...] płatną do budżetu państwa; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości [...] płatną do budżetu państwa; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny karę pieniężną w wysokości [...] płatną do budżetu państwa; Cementownię Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie karę pieniężną w wysokości [...] płatną do budżetu państwa; Cementownię Odra S.A. z siedzibą w Opolu karę pieniężną w wysokości [...] płatną do budżetu państwa.
- XXVI. Na podstawie art. 72 i art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża kosztami postępowania antymonopolowego i zobowiązuje do uiszczenia na rzecz Prezesa Urzędu: Lafarge Cement S.A. w kwocie 563,68 zł; Górażdże Cement S.A. w kwocie 569,33 zł; Grupę Ożarów S.A. w kwocie 552,38 zł; Cemex Polska Sp. z o.o. w kwocie 552,38 zł; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. w kwocie 552,38 zł; Cementownię Warta S.A. w kwocie 563,68 zł; Cementownię Odra S.A. w kwocie 558,03 zł.

### UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej także jako „Prezes Urzędu”) przeprowadził w okresie 4 września 2003 r. - 20 marca 2006 r. postępowanie wyjaśniające, w sprawie badania stanu konkurencji na polskim rynku produkcji i handlu cementem oraz rynku produkcji i handlu betonem towarowym. Zgromadzone w toku ww. postępowania materiały wskazywały, iż pomiędzy działającymi na rynku polskim producentami cementu może funkcjonować porozumienie polegające na ustaleniu kwot sprzedaży oraz cen cementu.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Prezes Urzędu wszczął w dniu 26 kwietnia 2006 r. postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy zachowania podmiotów działających na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu, naruszają przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, uzasadniając wszczęcie postępowania antymonopolowego.

W ramach przedmiotowego postępowania, pracownicy Urzędu na przełomie maja i czerwca 2006 r. przeprowadzili kontrole wraz z przeszukaniem pomieszczeń i rzeczy przedsiębiorców działających na krajowym rynku sprzedaży cementu, tj.: Górażdże Cement S.A., Lafarge Cement S.A., Grupa Ożarów S.A., Cemex Polska Sp. z o.o., Cementownia Nowiny Sp. z o.o., Cementownia Warta S.A., Cementownia Nowa Huta S.A., Cementownia Odra S.A. oraz podmiotów, co do których istniało podejrzenie, iż mogły pomagać w tworzeniu niezgodnego z prawem konkurencji porozumienia, bądź wspierać jego funkcjonowanie, tj.: Stowarzyszenie Producentów Cementu, Polski Cement Sp. z o.o. oraz Kancelaria Prawa Własności Przemysłowej Optimas. W ramach przeprowadzonych kontroli Prezes Urzędu zgromadził znaczną ilość dokumentów, w tym dokumenty mogące świadczyć o zawarciu przez producentów cementu w Polsce porozumienia sprzecznego z prawem konkurencji.

W dniu 21 czerwca 2006 r. Lafarge Cement S.A. złożył, na podstawie art. 103a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wniosek o obniżenie kary pieniężnej, następnie uzupełniony w dniu 22 czerwca 2006 r. wnioskiem o odstąpienie od nałożenia kary, na podstawie art. 103a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W dniu 23 czerwca 2006 r. również Górażdże Cement S.A. wystąpiło z wnioskiem o odstąpienie od nałożenia kary, podając jako podstawę prawną swojego wniosku art. 103a ww. ustawy w całości. Pismem z dnia 9 października 2006 r. Górażdże Cement S.A. złożył uzupełnienie, wnioskując alternatywnie o obniżenie wymiaru kary, na podstawie art. 103a ust. 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, na wypadek nieuwzględnienia wniosku o odstąpienie od jej nałożenia, w sytuacji wydania przez Prezesa Urzędu decyzji stwierdzającej stosowanie praktyki z art. 5 ww. ustawy i nakładającej karę pieniężną. W swoich wnioskach, dokumentach załączonych do nich oraz do pism uzupełniających wnioski, ww. spółki potwierdziły podejrzenia Prezesa Urzędu w przedmiocie istnienia, niezgodnego z art. 5 ww. ustawy, porozumienia na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu, wskazując, iż porozumienie polegało na ustalaniu cen cementu przez podmioty działające na tym rynku, ograniczaniu i kontrolowaniu produkcji oraz zbytu na polskim rynku cementu oraz na podziale rynku cementu oraz na opisując funkcjonowanie powyższego kartelu.

W oparciu o ustalenia poczynione w toku ww. postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wszczął w dniu 28 grudnia 2006 r. z urzędu postępowanie antymonopolowe w sprawie zawarcia przez Lafarge Cement S.A., Górażdże Cement S.A., Ekocem Sp. z o.o., Grupę Ożarów S.A., Cementownię Rejowiec S.A., Cemex Polska Sp. z o.o., Cementownię Chełm S.A., Cementownię Nowiny Sp. z o.o., Cementownię Warta S.A., Cementownię Nowa Huta S.A. oraz Cementownię Odra S.A. porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu, polegającego na: ustalaniu cen lub innych warunków sprzedaży cementu, co może naruszać art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów; podziale rynku produkcji i sprzedaży cementu, co może naruszać art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów; wymianie poufnych informacji handlowych, co może naruszać art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. [...]

W dniu 12 listopada 2008 r. Prezes Urzędu, z uwagi na podejrzenie, że badane porozumienie może mieć wpływ na handel między państwami członkowskimi, zmienił postanowienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego rozszerzając zarzuty stawiane jego stronom o przepisy prawa wspólnotowego. Zatem przedmiotowe postępowanie dalej toczyło się w sprawie zawarcia przez Lafarge Cement S.A., Górażdże Cement S.A., Ekocem Sp. z o.o., Grupę Ożarów S.A., Cementownię Rejowiec S.A., Cemex Polska Sp. z o.o., Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Cementownię Warta S.A., Cementownię Nowa Huta S.A. oraz Cementownię Odra S.A., porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu, polegającego na: ustalaniu cen lub innych warunków sprzedaży cementu, co może naruszać art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 81 ust. 1 lit. a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej]; podziale rynku produkcji i sprzedaży cementu, co może naruszać art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 81 ust. 1 lit. c Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej]; wymianie poufnych informacji handlowych, co może naruszać art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 81 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany Dz. Urz. UE C 321 E, 29.12.2006, s. 37) [obecnie: art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej]. [...]

W związku z rozszerzeniem zarzutów stawianych stronom postępowania o przepisy prawa wspólnotowego, Prezes Urzędu poinformował o tym fakcie Komisję Europejską. Również, stosując art. 11 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu, w dniu 14 września 2009 r. Prezes Urzędu przedstawił Komisji przewidywaną decyzję w przedmiotowej sprawie. Komisja Europejska nie zgłosiła zastrzeżeń do projektu decyzji. [...]

W toku postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu ustalił, co następuje.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest ocena, w aspekcie krajowych i wspólnotowych przepisów o ochronie konkurencji, wzajemnych ustaleń dokonywanych przez przedsiębiorców prowadzących w Polsce działalność gospodarczą w sektorze cementowym. [...]

Sektor cementowy w Polsce przechodził w latach 90-tych XX wieku bardzo istotne przemiany. W pierwszych latach transformacji ustrojowej nastąpiła prywatyzacja sektora cementowego, a na rynek polski weszli główni światowi producenci cementu m.in.: Lafarge, Heidelberg, Dyckerhoff, CRH, RMC, Miebach. Przedsiębiorcy ci na przestrzeni lat konsekwentnie budowali swoje pozycje rynkowe poprzez kolejne przejęcia i restrukturyzacje nabytych zakładów.

Na początku lat 90-tych XX wieku funkcjonowało w kraju co najmniej 21 zakładów zajmujących się produkcją cementu (cementownie lub przemiałownie cementu). W wyniku konsolidacji sektora cementowego i przekształceń dokonanych w ramach poszczególnych grup kapitałowych, w 2006 r. na krajowym rynku pozostało co najmniej 13 zakładów zajmujących się produkcją cementu, powstał także jeden nowy zakład. [...]

Stronami postępowania w niniejszej sprawie są następujący przedsiębiorcy działający w sektorze cementowym: Górażdże Cement S.A. z siedzibą w Choruli; Ekocem Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej; Lafarge Cement S.A. z siedzibą w Małogoszczy; Grupa Ożarów S.A. z siedzibą w Karsach; Cementownia Rejowiec S.A. z siedzibą w Rejowcu Fabrycznym; Cemex Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie; Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Sitkówce-Nowiny; Cementownia Warta S.A. z siedzibą w Trębaczewie; Cementownia Odra S.A. z siedzibą w Opolu; Cementownia Nowa Huta S.A. z siedzibą w Krakowie. [...]

Charakter współpracy między przedsiębiorcami działającymi w sektorze cementowym w Polsce determinowały zmiany polityczne i gospodarcze z przełomu lat 1989/1990. Przed zmianami politycznymi i gospodarczymi mającymi miejsce we wskazanym okresie, wszyscy producenci cementu w Polsce zrzeszeni byli w Zrzeszeniu Producentów Cementu - organizacji centralnie zarządzającej działalnością wszystkich przedsiębiorstw cementowych w Polsce. Decyzje gospodarcze w odniesieniu do wszystkich zrzeszonych przedsiębiorstw były podejmowane przez Zrzeszenie. Wszyscy producenci cementu w Polsce byli zrzeszeni, początkowo w Zjednoczeniu Przemysłu Cementowego, Wapienniczego i Gipsowego, następnie w Zrzeszeniu Producentów Cementu, a ostatecznie w Zrzeszeniu Przedsiębiorstw Przemysłu Wiążących Materiałów Budowlanych.

W tym okresie przemysł cementowy w Polsce funkcjonował w stanie wyłączającym, zarówno de facto jak i de iure, istnienie konkurencji rynkowej. Wszyscy producenci cementu w Polsce byli stowarzyszeni w ww. Zrzeszeniu, a ich działalność była w omawianym okresie, co do zasady, centralnie zarządzana. [...] Wzajemne ustalenia warunków produkcji i sprzedaży między dyrektorami cementowni były czymś normalnym, i odbywały się pod auspicjami władz państwowych. [...]

Transformacja ustrojowa doprowadziła do zmian zasad współpracy między przedsiębiorcami działającymi w branży cementowej. Wraz z jej nadejściem rozpoczęły się w cementowniach przekształcenia właścicielskie. Jak wskazano w pkt 31 i następnym, sektor cementowy, w znacznej części został sprywatyzowany w pierwszej połowie lat 90-tych XX wieku. W tym czasie właścicielami większości cementowni w Polsce stały się duże światowe koncerny cementowe, m.in. Lafarge, Heidelberg, Dyckerhoff, CRH, RMC, Miebach. W wyniku wskazanych zmian, producenci cementu, których działalność do tej pory była centralnie zarządzana, stali się konkurentami prowadzącymi działalność w warunkach gospodarki wolnorynkowej. Transformacja ustrojowa doprowadziła również do zmian w organizacji branżowych organizacji zrzeszających przedsiębiorców działających w sektorze cementowym. W 1990 r. na posiedzeniu przedstawicieli kierownictw zakładów cementowych i wapienniczych zapadła decyzja o utworzeniu stowarzyszenia skupiającego przedsiębiorstwa branżowe. W dniu 14 sierpnia 1990 r. zostało zarejestrowane Stowarzyszenie Producentów Cementu i Wapna z siedzibą w Krakowie. W październiku 1993 r., z inicjatywy członków reprezentujących grupę producentów wapna, powołano w ramach Stowarzyszenia sekcję wapienniczą, która z czasem podjęła decyzję o wystąpieniu ze Stowarzyszenia. Od 1 stycznia 2005 r. Stowarzyszenie zrzesza wyłącznie producentów cementu. W czerwcu 2005 r. Stowarzyszenie zmieniło nazwę na Stowarzyszenie Producentów Cementu (dalej także jako „SPC”). [...]

Celami Stowarzyszenia określonymi w statucie są m.in.: działanie na rzecz rozwoju przemysłu cementowego, reprezentowanie interesów branżowych przemysłu cementowego wobec władz administracji rządowej i samorządowej, promocja i upowszechnianie wiedzy n/t produktów przemysłu cementowego. Swoje cele SPC realizuje m.in. poprzez: współpracę z organami administracji w kraju i w Unii Europejskiej poprzez zajmowanie stanowisk i wyrażanie opinii na temat aktów prawnych i projektów regulacji prawnych dotyczących przemysłu cementowego, gromadzenie i administrowanie danymi statystycznymi związanymi merytorycznie z celami statutowymi Stowarzyszenia, propagowanie nowoczesnych technik i technologii stosowanych w produkcji cementu, prowadzenie działalności wydawniczej, promocyjnej i szkoleniowej. [...] Większość ww. przedsiębiorców przystąpiła do Stowarzyszenia w I połowie lat 90-tych XX wieku i z wyłączeniem zakładów, które zaprzestały działalności w zakresie produkcji i sprzedaży cementu, są oni nieprzerwanie członkami Stowarzyszenia do chwili obecnej. Wyjątek stanowią przedsiębiorstwa należące do grupy RMC, które wystąpiły ze Stowarzyszenia w sierpniu 2002 r., aby ponownie do niego przystąpić pod firmą Cemex Polska Sp. z o.o. w grudniu 2005 r. [...]

Spotkania pomiędzy reprezentantami poszczególnych producentów cementu, na których dokonywano opisanych w tej decyzji ustaleń, nie były oparte na określonym schemacie. Dochodziło do spotkań zarówno wielo- jak i dwustronnych. Częstotliwość kontaktów zależała, co do zasady, od potrzeby omówienia jakiejś szczegółowej kwestii z zakresu uzgodnień opisanych w niniejszej decyzji. Spotkania wielostronne najczęściej odbywały się przy okazji innych wydarzeń takich jak posiedzenia SPC. Producenci cementu kontaktowali się ze sobą także telefonicznie. Jednakże, za wyjątkiem kwestii przekazywania danych w ramach wymiany informacji o wielkości sprzedaży, kontakty telefoniczne przedstawicieli producentów cementu ograniczały się, co do zasady, do uzgodnienia miejsca spotkania. [...]

Stowarzyszenie, w okresie 1994 - 2002, co miesiąc gromadziło od producentów cementu informacje o wielkości produkcji klinkieru oraz cementu, sprzedaży klinkieru ogółem oraz na eksport i sprzedaży cementu w kraju oraz na eksport. Na przestrzeni lat zakres gromadzonych i następnie przekazywanych danych ulegał niewielkim modyfikacjom. [...] W oparciu o wskazane dane, SPC przygotowywało zestawienia prezentujące zgromadzone informacje w rozbiciu na poszczególne zakłady. Zestawienia takie były co miesiąc przesyłane do członków SPC. [...] W okresie 1990 - 2002 SPC przygotowywało ponadto roczne biuletyny, w których zawarte były także inne informacje dotyczące poszczególnych producentów cementu, poza tymi, które były gromadzone w systemie miesięcznym. Zatem w biuletynach rocznych, poza informacjami o produkcji klinkieru i cementu oraz sprzedaży i eksporcie klinkieru i cementu, znajdowały się dane o imporcie cementu, kierunkach eksportu cementu, sposobie transportu cementu, zużyciu ciepła i energii elektrycznej, wydobyciu kamienia z własnej kopalni i zużyciu surowców odpadowych do produkcji klinkieru, zużyciu wypełniaczy do cementu, zużyciu paliw alternatywnych i utylizacji odpadów, emisjach pyłowych i gazowych, nakładach inwestycyjnych, zatrudnieniu oraz wynikach finansowych. Zakres informacji znajdujących się w biuletynach SPC ulegał niewielkim modyfikacjom na przestrzeni lat. Informacje przedstawione powyżej były wymieniane w okresie 1999-2002. [...]

Opisany powyżej system wymiany informacji funkcjonował do końca 2002 r., tj. do czasu stworzenia systemu gromadzenia informacji przez niezależny podmiot - Kancelarię Prawa Własności Przemysłowej Optimas. [...]

W okresie po 2002 roku w zw. z wydaniem przez niemiecki federalny organ antymonopolowy Bundeskartellamt decyzji stwierdzających istnienie kartelu w sektorze cementowym w Niemczech, SPC podjęło decyzję o przeprowadzeniu analizy prawnej opisanego powyżej systemu zbierania i udostępniania informacji z punktu widzenia prawa konkurencji, w wyniku czego zdecydowano o jego zmianie. [...] Ze względu na powyższe, SPC zawarło umowę z Kancelarią Prawa Własności Przemysłowej Optimas, na podstawie której od stycznia 2003 r. ta zewnętrzna kancelaria prawna zbiera informacje od producentów cementu i przedstawia zagregowane raporty. [...] Według nowych zasad informacji przekazywane poprzednio SPC miały być przekazywane bezpośrednio Kancelarii Prawa Własności Przemysłowej Optimas, zobowiązanej do zachowania tych szczegółowych danych w poufności, również wobec SPC i jego członków. W oparciu o miesięcznie przekazywane informacje, Kancelaria Prawa Własności Przemysłowej Optimas sporządza miesięczne zbiorcze zestawienia produkcji klinkieru i cementu ogółem oraz cementu w rozbiciu na kilka podstawowych gatunków na rynku polskim w poprzednim miesiącu oraz o sprzedaży klinkieru ogółem i na eksport ogółem oraz w rozbiciu na kraje, do których prowadzony jest eksport oraz sprzedaży cementu ogółem, w kraju oraz na eksport ogółem oraz w rozbiciu na kraje, do których prowadzony jest eksport (jak również w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku oraz narastająco od początku danego roku). Informacje te w kolejnych latach poszerzono o sprzedaż cementu w workach oraz następnie o import klinkieru i cementu. Zgromadzone dane są następnie przekazywane, w formie zbiorczego (tzn. uniemożliwiającego identyfikację wyników poszczególnych producentów) zestawienia, do SPC, które przesyła je swoim członkom. Od 2005 r. wyniki zbiorcze miesięczne są na bieżąco publikowane na stronie internetowej SPC. [...]

System bezpośredniej wymiany informacji został zorganizowany w ten sposób, iż producenci cementu ustalali koordynatora takiej wymiany, który zmieniał się i był wybierany spośród osób odpowiedzialnych u poszczególnych przedsiębiorców za przekazywanie danych.

[...]

Na podstawie wyjaśnień udzielonych przez strony postępowania, Prezes Urzędu ustalił kolejność i wysokość wprowadzanych podwyżek w okresie 2000 - 2006. [...] W 2000 r. podwyżki zostały wprowadzone przez wszystkich producentów w przeciągu ok. 1 miesiąca, co do zasady, w styczniu i przyjęły zbliżony poziom (ok. 20 - 25 zł). W 2001 r. podwyżki zostały wprowadzone przez wszystkich producentów w przeciągu ok. 1 miesiąca, co do zasady, w styczniu (z wyjątkiem cementowni należących do Cemex Polska Sp. z o.o., które dokonały zmian cenników w marcu) i przyjęły zbliżony, wyższy niż w przypadku 2000 r., poziom ok. 30 - 40 zł. [...] W 2002 r. podwyżki zostały wprowadzone przez wszystkich producentów w przeciągu ok. 1 miesiąca, co do zasady, w lutym i przyjęły zbliżony poziom ok. 10 - 15 zł (4 - 8%). [...] W 2004 r. miała miejsce jeszcze jedna podwyżka cen cementu wprowadzona na przełomie sierpnia i września. [...] Nie wszyscy producenci wskazali na dokonanie podwyżki cen w tym okresie. Poziom tej podwyżki kształtował się na poziomie ok. 5 - 10 zł. [...] W 2005 r. podwyżki zostały wprowadzone przez wszystkich producentów w przeciągu ok. 1 miesiąca, co do zasady, w styczniu, przyjęły zbliżony poziom ok. 15 zł - 20 zł (10% - 14%). [...] W 2006 r. podwyżki zostały wprowadzone przez wszystkich producentów (w przeciągu ok. 1 miesiąca, co do zasady w styczniu, przyjęły zbliżony poziom ok. 15 zł - 20 zł (10% - 12%). Wyjątek stanowi Cemex Polska Sp. z o.o., który w tym czasie dokonał podwyżki cen cementu o ok. 100 zł, wprowadzając nowe cenniki. W 2006 r. miała miejsce jeszcze jedna podwyżka cen cementu, wprowadzona co do zasady w czerwcu. Podwyżki osiągnęły, co do zasady, zbliżony poziom ok. 20 zł (10%). Podwyżka z czerwca 2006 r. i wprowadzenie jej przez Cemex Polska Sp. z o.o. jako pierwszej z cementowni, była jednym z ustalonych przez producentów cementu elementów mających służyć przemieszczeniu ilości sprzedawanego cementu od Cemex Polska Sp. z o.o. do pozostałych producentów, w zw. z przekłamaną przez ten podmiot wielkością sprzedaży za 2005 r. [...] Producenci cementu ustalili, że cena na cement workowany będzie podwyższona o 20 zł, a na cement luzem „tyle, ile będzie możliwe” - ponieważ Cemex Polska Sp. z o.o. miał podnieść ceny jako pierwszy, więc od jego ruchu zależał możliwy poziom podwyżki. Według wiedzy Lafarge Cement S.A., ceny zostały podniesione w następujący sposób: Cemex Polska z dniem 1 czerwca, Grupa Ożarów z dniem 6 czerwca na worki i 19 czerwca na cement luzem, Cementownia Warta i Cementownia Odra z dniem 12 czerwca, Cementownia Nowiny z dniem 12 czerwca, Lafarge Cement z dniem 24 czerwca na worki i 1 lipca na cement luzem i Górażdże Cement z dniem 1 lipca na worki i koło połowy czerwca na cement luzem. [...]

W praktyce, już w pierwszej połowie roku spółki cementowe zmieniały wielkość cen swoich produktów. Czyniły to jednak nie w uzgodnieniu z konkurentami, a samodzielnie, w bezpośrednich negocjacjach z klientami, ograniczając tym samym wielkość sprzedaży realizowaną przez inne spółki cementowe. Nieprzestrzeganie przez poszczególne spółki cementowe ustaleń poczynionych przez ich szefów na początku roku wynikało z aspiracji każdej z tych spółek do zwiększenia udziału rynkowego. Nieprzestrzeganie ustalonych podwyżek przez producentów cementu było nagminne i zachodziło w przypadku większości lub wszystkich ustalonych podwyżek cen. [...] Górażdże Cement S.A. wyjaśnił, iż podobnie, jak w okresie funkcjonowania systemu powiatowych cen minimalnych, przedsiębiorca ten, w celu ukrycia nieprzestrzegania ustaleń, stosował faktury korygujące. [...]

Wobec producentów, którzy nie przestrzegali ustaleń próbowano wywierać presję, przedstawiano dowody na stosowanie niskich cen, rozmawiano o konieczności wprowadzenia podwyżek, mówiono, że unikanie wojny cenowej jest w interesie całej branży. Interwencje w tym zakresie miały miejsce w odniesieniu do niektórych podwyżek cen przeprowadzanych przez Cementownię Odra S.A., Cementownię Warta S.A. lub RMC (Cemex Polska Sp. z o.o.). Zdarzało się, że spółki te oficjalnie ogłaszały, że podwyższą cenę, a w praktyce nie podnosiły jej dla dużych klientów lub pośredników. W konsekwencji takiego działania, inni gracze wywierali presję na tych producentach, aby podwyższyli ceny, w celu uniknięcia wojny cenowej. Zwykle interwencje w stosunku do Cementowni Odra S.A. i Cementowni Warta S.A. podejmowało Górażdże Cement S.A., a w stosunku do RMC (Cemex Polska Sp. z o.o.) Grupa Ożarów S.A. Były przypadki, w których pan [...] prosił o interwencję pana [...] w związku z niskimi cenami oferowanymi przez grupę Miebach, tj. Cementownię Odra S.A. lub Cementownię Warta S.A. [...]

Wraz z upływem czasu (w szczególności po 2004 r.) ustalenia dotyczące cen oraz podwyżek cen były coraz bardziej nieformalne i nabierały charakteru bardziej informacyjnego (sygnalizowanie przez poszczególnych uczestników rozmów ich zamiarów co do podwyżek lub informowanie o podwyżkach wprowadzonych „indywidualnie”), a nie wyraźnego ustalania i określania wysokości i sposobu podwyżki. W praktyce jednak, na poziomie władz spółek spotkania i rozmowy na temat podwyżek cen w dalszym ciągu miały miejsce. Najwięksi gracze - zwłaszcza Lafarge Cement S.A. i Górażdże Cement S.A. - zaczęły wysyłać jednostronne sygnały (np. przy okazji spotkań SPC) o planowanych podwyżkach, mając świadomość, że wówczas reszta rynku również podwyższy swoje ceny. [...]

W dalszym ciągu wystarczającym było, aby prezesi spółek cementowych ustalili procentową wysokość podwyżki cementu bazowego, bez konieczności ustalania procentowej wysokości podwyżki cen na pozostały asortyment, aby wiadomym było jak mają kształtować się ceny na wszystkie oferowane rodzaje cementu. Było to konsekwencją funkcjonowania w przeszłości systemu cen minimalnych. [...]

Pomimo, iż nie ustalono podziału klientów pomiędzy poszczególne cementownie, to pomiędzy producentami cementu miały miejsce rozmowy i ustalenia dotyczące „paktów o nieagresji”, w których producenci oczekiwali od konkurentów, że ci nie będą podejmowali prób odbierania im istniejących, długoletnich klientów. Ustalenia dotyczące konkretnych odbiorców miały zapobiec „wojnom cenowym” i zmniejszeniu ryzyka ewentualnych fluktuacji udziałów rynkowych, w związku z niekontrolowanym przechodzeniem klientów do innych cementowni. Nie istniały żadne mechanizmy pozwalające na przymuszenie konkurentów do nieskładania ofert klientom, którzy tradycyjnie byli obsługiwani przez innych producentów. Zniechęcanie przez producentów cementu od zakupów u siebie nabywców przypisanych do innych producentów polegało na oferowaniu takiemu nabywcy wyższej ceny zakupu. Jeśli producent sprzedał swój towar do odbiorcy, któremu tradycyjnie sprzedawał inny producent, „poszkodowany” producent zgłaszał pretensje do takiego konkurenta w rozmowach bilateralnych lub przy okazji innych spotkań. [...]

O zmianach polityki cenowej konkurentów, prowadzących do utraty klienta przez jedną cementownię na rzecz drugiej, przedstawiciele handlowi poszczególnych cementowni dowiadawali się od samych klientów. Sprawdzano wtedy z konkurencyjną spółką, czy informacje te są prawdziwe, czy też stanowią taktykę negocjacyjną danego odbiorcy. W takich sytuacjach, dyrektorzy handlowi poszczególnych cementowni spotykali się lub prowadzili rozmowy telefoniczne, w wyniku których czasami dochodziło do oddawania klientów. Praktyka oddawania klientów przebiegała m.in. w ten sposób, iż spółka oddająca klienta podawała cenę, po jakiej sprzedawała cement oddawanemu klientowi. W takiej sytuacji spółka przejmująca składała temu klientowi określoną, lepszą ofertę cenową, w wyniku czego dochodziło do nawiązania pomiędzy tymi podmiotami współpracy handlowej. [...]

Ponadto, miały miejsce ustalenia dotyczące wysokości cen dla konkretnych wspólnych odbiorców, tzn. kupujących cement od więcej niż jednego producenta. [...]

Uzgodnienia producentów cementu dotyczyły także sprzedaży do pośredników, tj. odbiorców cementu zajmujących się jego odsprzedażą (dalej także jako „pośrednicy”). W grupie tej można wyróżnić: pośredników sensu stricte a zatem przedsiębiorców, którzy sprzedają towar identyczny co do marki i opakowania z cementem zakupionym u producenta cementu; workownie, czyli przedsiębiorców, którzy kupują cement luzem i następnie pakują go do worków; mieszalnię/przesypownie, tj. przedsiębiorców zakupujących cement lepszej jakości, następnie mieszających go z popiołami lub innymi dodatkami i sprzedający go jako cement innej marki. Pośrednicy byli traktowani przez producentów cementu jak konkurenci na rynku sprzedaży cementu. W opinii cementowni, wskazani odbiorcy stosując „zanizone” ceny zmuszali je do obniżki swoich cen. Ponadto, zdaniem uczestników porozumienia, cement sprzedawany w szczególności przez mieszalnię częstokroć nie spełniał polskich norm. Wnioskodawcy wskazali także, iż dochodziło do przypadków sprzedawania przez pośredników cementu „niewiadomego” pochodzenia jako cementu jednego ze znanych producentów, bez jego zgody. Dodatkowo podkreślano, iż w sytuacji wyeliminowania pośredników, marża uzyskiwana przez producentów cementu przy sprzedaży bezpośredniej będzie większa. [...]

Z uwagi na powyższe, producenci cementu wielokrotnie rozmawiali na temat swojej polityki handlowej wobec ww. grup odbiorców. Przypadki „zbyt dużej” sprzedaży do pośredników były powodem wzajemnych zarzutów i obwiniania się między producentami cementu. [...]

W związku z obowiązkiem dostosowania polskich przepisów prawnych do wymagań prawa wspólnotowego, Minister Gospodarki i Pracy wydał w dniu 5 lipca 2004 r. rozporządzenie w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów. Przepis § 27 ww. rozporządzenia, zakazywał wprowadzania do obrotu i stosowania preparatów zawierających cement, jeżeli zawierają one w formie uwodnionej więcej niż 0,0002% masowego rozpuszczonego chromu (VI) w przeliczeniu na ogólną suchą masę. Zakaz ten nie dotyczył wprowadzenia do obrotu i stosowania pod kontrolą w procesach całkowicie zamkniętych i całkowicie zautomatyzowanych, w których cement i preparaty zawierające cement mają wyłącznie kontakt z maszynami i nie ma możliwości kontaktu ze skórą pracownika. Producenci cementu, wykorzystując ww. przepisy postanowili zredukować chrom jedynie w cemencie sprzedawanym w workach. Cement luzem, w którym nie zredukowano ilości chromu, mógł być zatem sprzedawany tylko do odbiorców, którzy wykorzystywali go w procesach całkowicie zamkniętych i zautomatyzowanych (tj. np. do producentów betonu lub elementów z betonu). Dalsza sprzedaż cementu luzem, w którym nie zredukowano ilości chromu, do workowni nie była już możliwa, ponieważ rodziłaby ryzyko odpowiedzialności solidarnej producentów cementu i workowni w przypadku sprzedaży takiego cementu zapakowanego przez workownie w worki. Producenci cementu mogli zatem, uzasadniając to wymogami prawnymi i ww. ryzykiem odpowiedzialności solidarnej, wstrzymać dostawy cementu luzem do workowni. [...] Decyzje o ograniczeniu sprzedaży cementu do workowni były uzgadnianie i omawiane zasadniczo na spotkaniach dyrektorów handlowych. [...]

Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.).

W czasie trwania niniejszego postępowania, w dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), która zastąpiła uprzednio obowiązującą ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Na mocy art. 131 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r., tj. do dnia 21 kwietnia 2007 r., stosuje się jednak przepisy dotychczasowe. Brzmienie art. 131 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w sposób jednoznaczny wskazuje, że do zakończenia spraw będących w toku w dniu 21 kwietnia 2007 r., zarówno w aspekcie materialnoprawnym, jak i procesowym, odnoszą się wyłącznie przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, a fakt zmiany przepisów w toku postępowania nie stanowi okoliczności wpływającej na przebieg postępowania, kwalifikację prawną zarzucanych czynów czy też ich ocenę. W konsekwencji podstawą prawną przeprowadzenia niniejszego postępowania oraz wydania decyzji administracyjnej są przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Poza zarzutami naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stronom postępowania postawiono również zarzuty naruszenia art. 81 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej: TWE). Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania reguł konkurencji określonych w art. 81 i 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 1,04.01.2003), jeżeli zachowania przedsiębiorców będące przedmiotem postępowania mogą wpływać na handel pomiędzy państwami członkowskimi, wówczas organ krajowy jest zobligowany do równoległego zastosowania art. 81 TWE. Z uwagi na fakt, iż w niniejszej sprawie zaistniała przesłanka wpływu na handel, Prezes Urzędu oceniał zachowania przedsiębiorców także w kontekście naruszenia przywołanego wyżej przepisu TWE.



Należy zarazem zauważyć, że po wszczęciu postępowania, a przed wydaniem niniejszej decyzji zaczął obowiązywać podpisany w Lizbonie w dniu 13 grudnia 2007 r. Traktat zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE z dnia 17 grudnia 2007 r. nr C 306). Na jego podstawie dokonana została zmiana nazewnictwa TWE na Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej także jako „TofUE”). Zmieniła się też numeracja artykułów traktatowych odnoszących się do ochrony konkurencji na wspólnym rynku. Art. 81 TWE, którego naruszenie zarzucono stronom postępowania w tej sprawie, odpowiada obecnie art. 101 TofUE.). Wobec tego, mimo że postępowania zostało wszczęte pod zarzutem naruszenia art. 81 TWE, Prezes UOKiK uwzględnił zmianę nazwy traktatu i numeracji artykułu konstytuującego w prawie europejskim zakaz praktyk ograniczających konkurencję.

Należy zauważyć, iż zgodnie z ustaleniami Prezesa Urzędu przedmiotowa praktyka trwa co najmniej od 1998 r. Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mają zastosowanie do całego okresu naruszenia. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku przepisów wspólnotowych, które mają zastosowanie do okresu liczonego od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, tj. od dnia 1 maja 2004 r.

Podstawą do zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest ustalenie, że w rozpatrywanej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 ww. ustawy, określa ona warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów należy do dziedziny prawa publicznego i jako taka powinna mieć zastosowanie w sytuacji zagrożenia interesu publicznego.

Pojęcie interesu publicznego nie jest pojęciem o charakterze stałym i jednolitym. W każdej sprawie powinien on być ustalony i skonkretyzowany. Organ administracji publicznej - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - powinien w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji być rzecznikiem interesu publicznego, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej. [...]

Dobrem objętym ochroną przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest samo istnienie konkurencji jako atmosfery, w jakiej prowadzona jest działalność gospodarcza. Realizowana jednocześnie ochrona konsumentów, jako nabywców dóbr i usług oferowanych w warunkach konkurencji jest prowadzona niejako przy okazji. Wobec tego naruszenie interesu publicznego winno być stwierdzone w sytuacji, gdy badana praktyka narusza i oddziałuje na samo zjawisko konkurencji, nawet jeżeli ten negatywny wpływ jest rezultatem działań skierowanych tylko przeciw jednemu lub niewielkiej liczbie konkurujących przedsiębiorców. W interesie publicznym leży istnienie i rozwój konkurencji na wszystkich rynkach właściwych, a zatem działanie ograniczające jej powstanie lub rozwój interes ten narusza. Istnienie interesu publicznego jest jednocześnie konieczną przesłanką zastosowania sankcji przewidzianych w przepisach ww. ustawy, jednakże pojęcie interesu publicznego należy interpretować przez pryzmat aksjologii ustawodawstwa antymonopolowego. Sformułowanie „w interesie publicznym” oznacza, iż ochrona konkurencji podejmowana jest w interesie państwa, niezależnie od działań jednostek i niezależnie od ich interesów.

W rozpatrywanej sprawie, działania określonych krajowych producentów cementu, polegające na zawarciu zakazanego porozumienia, w zakresie ustalania cen lub innych warunków sprzedaży cementu, podziału rynku produkcji i zbytu cementu, w oczywisty sposób ograniczyły lub miały na celu ograniczenie współzawodnictwa pomiędzy tymi podmiotami na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego, wpływając tym samym na ilość, jakość, cenę towarów lub zakres wyboru dostępny konsumentom lub innym nabywcom.

Wydając decyzję stwierdzającą zawarcie przez określone strony przedmiotowego postępowania antymonopolowego zakazanego porozumienia, Prezes Urzędu stwierdził naruszenie interesu publicznoprawnego, gdyż uzgodnienia dokonane przez strony w oczywisty sposób zaburzyły lub miały zaburzyć prawidłowość funkcjonowania mechanizmu konkurencji, jako optymalnego sposobu podziału dóbr w społecznej gospodarce rynkowej. Przez zaburzenia rynku rozumie się negatywne zjawiska charakteryzujące jego funkcjonowanie. Należy stwierdzić, iż najcięższe naruszenia konkurencji, do których zalicza się niedozwolone porozumienia horyzontalne, polegające m. in. na uzgadnianiu cen czy udziałów rynkowych zawsze wywołują niekorzystne działania na rynku, zniekształcając ten rynek lub ograniczając albo eliminując na nim konkurencję. Działania te naruszają więc interes ogólnospołeczny, a ingerencja Prezesa Urzędu jest w niniejszej sprawie w pełni uzasadniona. [...]

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się zawsze na rynku, przy czym nie chodzi tu o rynek rozumiany ogólnie (w znaczeniu ekonomicznym), ale o rynek relewantny w danej sprawie, tzw. rynek właściwy. [...] W rozpatrywanej sprawie rynkiem właściwym w odniesieniu do przedsiębiorców, w stosunku do których toczy się postępowanie antymonopolowe, jest krajowy rynek produkcji i sprzedaży cementu szarego. Uzasadniając powyższe należy wskazać, co następuje.

Podstawowym kryterium wyznaczania rynku właściwego produktowo jest substytucyjność określonych dóbr czy usług, z punktu widzenia nabywcy, którego potrzeby mają one zaspakajać. Rynkiem produktowym w niniejszej sprawie jest rynek produkcji i sprzedaży cementu szarego. Pomimo, iż, jak wskazano powyżej, istnieją liczne gatunki cementu szarego, które różnią się między sobą właściwościami, w zależności od proporcji współtworzących je składników, a także w zależności od przyjętego procesu ich produkcji, cement szary należy uznać za produkt homogeniczny, który nie wymaga węższej segmentacji. Przede wszystkim przemawia za tym fakt, iż różne gatunki cementu szarego produkowane są na bazie jednego wspólnego dla nich półproduktu, jakim jest klinkier. Ponadto, w ogólnym zastosowaniu poszczególne gatunki cementu szarego mogą być używane zamiennie. W ramach danej klasy wytrzymałości, każdy rodzaj cementu jest w pełni substytucyjny, tzn. używając jakiegokolwiek cementu w danej klasie otrzymuje się beton (bądź wyrób betonowy) o takiej samej wytrzymałości. Parametr wytrzymałości jest podstawowym wymogiem we wszystkich rodzajach budownictwa, w wielu przypadkach jedynym i wystarczającym do wyboru rodzaju stosowanego cementu. W praktyce parametr ten związany jest ze stopniem zmielenia klinkieru. W przypadku specjalnego zastosowania, celem uzyskania określonych parametrów betonu lub produktów z betonu, preferowane są cementy o parametrach fizyko-chemicznych najbardziej pożądanym pod kątem produktu finalnego. Wybór rodzaju cementu w takich przypadkach należy do projektanta, który bierze pod uwagę charakter obiektu i technologię jego wykonawstwa. Należy również zaznaczyć, iż dzięki stosowaniu preparatów chemii budowlanej wiele wyrobów może być produkowanych w oparciu o cement niższej klasy, a dodatek modyfikujący podwyższy inne parametry, uznawane za ważniejsze dla użytkownika, jak np. początek czasu wiązania masy betonowej. Zróżnicowanie cenowe poszczególnych rodzajów cementu szarego wynika głównie z zawartości klinkieru - półproduktu, który jest najdroższym składnikiem cementu. Tak więc najdroższe są cementy o dużej zawartości klinkieru najdrobniej zmielonego - tzw. cementy portlandzkie czyste. Koszty wytwarzania cementów z dodatkami są niższe, przy czym, z uwagi na koszty zakupu i transportu dodatków mineralnych oraz zużycie energii w procesie produkcji cementu z dodatkami u danego producenta, mogą być zróżnicowane.

Konkurencja międzymarkowa w odniesieniu do cementu szarego nie ma istotnego znaczenia. Pomimo, iż surowce używane do produkcji poszczególnych gatunków cementu przez różnych jego producentów mogą różnić się jakością w zależności od źródeł pochodzenia, to produkt finalny i tak musi spełniać standardy wynikające z obowiązujących norm. [...]

Rynkiem geograficznym jest obszar, na którym warunki konkurencji, dotyczące danego towaru, są dostatecznie jednorodne i który można odróżnić od obszarów sąsiadujących. Na wielkość rynku geograficznego mają przede wszystkim wpływ naturalne cechy badanego towaru. Te bowiem bezpośrednio oddziałują na charakter jego transportu oraz udział kosztów transportu w jego cenie końcowej. Na granice rynku geograficznego mogą mieć także wpływ czynniki natury prawnej, w szczególności wszelkiego rodzaju bariery dostępu do rynku, takie jak monopol prawny na prowadzenie określonej działalności gospodarczej, cła, istotne różnice w obciążeniach podatkowych, czy bariery pozataryfowe w postaci różnego rodzaju atestów lub świadectw bezpieczeństwa, mających istotne znaczenie w obrocie międzynarodowym.

Rynek właściwy w ujęciu geograficznym w niniejszej sprawie został określony jako obszar Polski.

Uznając, że rynek nie ma zasięgu szerszego, np. europejskiego, należy przede wszystkim podkreślić, iż cement jest produktem ciężkim, w niskim stopniu przetworzonym, a tym samym posiadającym niską wartość dodaną i z tych powodów koszt transportu stanowi istotny składnik ceny końcowej produktu, a transport na dalekie dystanse nie jest opłacalny. Komisja Europejska w decyzji z dnia 30 listopada 1994 r. (IV/33.126 oraz 33.322 - Cement), rozpatrując rynek sprzedaży cementu w ujęciu geograficznym, doszła do wniosku, iż stanowi on zbiór rynków, tworzących się wokół poszczególnych zakładów cementowych, które to rynki nakładają się wzajemnie, tworząc jeden rynek europejski. Jednakże w późniejszej decyzji z dnia 11 listopada 1998 r. (IV/M.1157 - Skanska/Scancem), wystarczającym dla KE do stwierdzenia, iż rynek sprzedaży cementu ma wymiar węższy, tj. krajowy był fakt, iż pomiędzy krajami, których tamta decyzja dotyczyła, import i eksport cementu właściwie nie miały miejsca. Analogicznie sytuacja wygląda w przypadku rynku polskiego, gdzie sprzedaż cementu odbywa się, co do zasady, na poziomie krajowym, o czym świadczy niski poziom importu do i eksportu z Polski [...].

W opinii Prezesa Urzędu rynek ten nie posiada także zasięgu węższego, np. lokalnego.

Uzasadniając powyższe należy zauważyć, iż cechą charakterystyczną krajowego rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego jest to, iż cementownie funkcjonujące na rynku polskim znajdują się przede wszystkim w południowej części kraju. Taka lokalizacja krajowych cementowni spowodowana jest czynnikami naturalnymi, tj. występowaniem złóż wapienia. Ma to istotne implikacje, ponieważ, obszary wokół poszczególnych zakładów, na których producenci cementu powinni posiadać relatywną przewagę względem konkurentów, nakładają się na siebie, powodując, iż żaden z producentów cementu nie może ignorować zachowań rynkowych któregośkolwiek z innych producentów, choćby ten nie prowadził działalności w bezpośrednim sąsiedztwie. Taka lokalizacja cementowni oznacza także, że wszyscy producenci cementu ponoszą podobne koszty transportu produktów w kierunku północnym. W konsekwencji, te uwarunkowania - zbliżone dla poszczególnych cementowni, sprawiają, iż na całym terytorium Polski panują zbliżone warunki konkurencji.

Niezależnie od powyższego, nadmienić należy, iż w sprawach dotyczących zakazanych porozumień o charakterze antykonkurencyjnym, zachowania przedsiębiorstw będących uczestnikami tego rodzaju porozumień, same de facto wskazują granice rynku, w ramach którego, w przypadku braku zawarcia antykonkurencyjnego porozumienia, przedsiębiorstwa te rywalizowałyby ze sobą nawzajem. Oznacza to, iż sam krąg uczestników porozumienia wskazuje na sposób postrzegania przez nich rynku właściwego.

Ponadto, należy zauważyć, iż definiowanie rynku właściwego w sprawach dotyczących zakazanych porozumień antykonkurencyjnych, polegających na ustalaniu cen lub podziale rynku, nie wymaga takiego stopnia precyzji, jaki konieczny jest przy rozpatrywaniu spraw dotyczących nadużywania pozycji dominującej lub koncentracji przedsiębiorców, gdzie udziały rynkowe stron posiadają istotne znaczenie. Zgodnie z orzecznictwem Komisji Europejskiej oraz sądów wspólnotowych, dla celów stosowania art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE), powodem definiowania rynku właściwego w tego rodzaju sprawach, jeżeli w ogóle, jest jedynie określenie czy dane porozumienie może wywoływać wpływ na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi oraz czy ma na celu lub skutkuje wyeliminowaniem, ograniczeniem lub naruszeniem w inny sposób konkurencji na rynku wspólnotowym. [...]

Stosownie do art. 3 ust. 1 Rozporządzenia nr 1/2003 w celu zapewnienia skutecznego stosowania wspólnotowych reguł konkurencji organy ochrony konkurencji i sądy państw członkowskich zostały zobowiązane do stosowania art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE) w sytuacji, gdy stosują krajowe prawo konkurencji w odniesieniu do praktyk, które mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi. Przesłanką zastosowania prawa wspólnotowego przez Prezesa Urzędu jest zatem możliwość wywarcia wpływu przez badaną praktykę na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi. Bez ustalenia występowania ww. przesłanki organ antymonopolowy nie posiada kompetencji do prowadzenia postępowania w sprawie naruszenia wspólnotowego prawa konkurencji. Pomocne przy ustaleniu omawianej przesłanki jest obwieszczenie Komisji - wytyczne w sprawie koncepcji wpływu na handel zawartej w art. 81 i 82 Traktatu. Wskazuje się w nim, że przy ustaleniu istnienia wpływu na handel między Państwami Członkowskimi należy w szczególności przeanalizować następujące elementy: pojęcie handlu między Państwami Członkowskimi; wyrażenie „może wpływać”; kiedy wpływ na handel jest „znaczący”. [...]

Mając na uwadze przedstawione powyżej czynniki oraz ustalony przez Prezesa Urzędu stan faktyczny sprawy, należy uznać, iż porozumienie zawarte pomiędzy producentami cementu w Polsce może w znaczny sposób wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

Porozumienie będące przedmiotem postępowania ma charakter horyzontalny i zostało zawarte pomiędzy prawie wszystkimi (poza Cementownią Nowa Huta S.A.) producentami cementu szarego prowadzącymi działalność na terytorium Polski. Udział uczestników kartelu w krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego wynosi prawie 100%.

Jak wynika z ustaleń poczynionych w toku postępowania, celem badanego porozumienia było ustabilizowanie sytuacji na rynku cementu w zakresie wielkości udziałów i wysokości cen, tak aby nie doprowadzić do „wojny” pomiędzy poszczególnymi uczestnikami kartelu w Polsce.

Porozumienie dotyczyło cementu szarego, tj. produktu, który może być i jest przewożony na znaczne odległości, a zatem może być przynajmniej potencjalnie przedmiotem importu, jak i eksportu pomiędzy co najmniej państwami ościennymi.

Istotnym argumentem przemawiającym za uznaniem, że badana praktyka może wpływać na handel między Państwami Członkowskimi jest fakt podejmowania przez uczestników kartelu działań zmierzających do kontrolowania sprzedaży cementu wyprodukowanego przez podmiot, który wszedł na Polski rynek w okresie funkcjonowania porozumienia, a mianowicie Ekocem Sp. z o.o. Uczestnicy kartelu przeciwdziałali w ten sposób zniweczeniu celu porozumienia, tj. stabilizacji sytuacji rynkowej. Konkurencja ze strony ww. przedsiębiorcy mogła bowiem doprowadzić do obniżenia cen cementu i „wojny” cenowej pomiędzy producentami cementu.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że porozumienie może wywoływać transgraniczne skutki. Działania kartelistów powodują bowiem zwiększenie barier wejścia na rynek. Zatem jego skutkiem może być podział wspólnego rynku. Podkreślenia wymaga również fakt, iż wszyscy uczestnicy porozumienia należą do międzynarodowych grup kapitałowych, działających w wielu Państwach Członkowskich Unii Europejskiej. [...]

W przypadku, kiedy postępowanie dowodowe wykaże, iż spełniona jest przesłanka wpływu na handel między państwami członkowskimi, co w niniejszej sprawie ma niewątpliwie miejsce, krajowy organ antymonopolowy zobowiązany jest do orzekania na podstawie prawa wspólnotowego równoległe z prawem krajowym. Innymi słowy, krajowy organ ochrony konkurencji nie posiada dyskrecjonalności co do stosowania bądź nie wspólnotowego prawa konkurencji, ale zobligowany jest je zastosować, jeśli tylko praktyka ograniczająca konkurencję choćby potencjalnie wpływa na handel między państwami członkowskimi. Stosując regulacje wspólnotowe, organy krajowe zobowiązane są do orzekania w taki sposób, jak orzekłaby Komisja Europejska prowadząc przedmiotowe postępowanie. Regułą taką można w szczególności wywodzić z brzmienia art. 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady UE 1/2003, zgodnie z którym państwa członkowskie nie mogą zakazywać porozumień, które byłyby dozwolone na podstawie przepisów wspólnotowych, ale też nie mogą doprowadzić do zalegalizowania porozumień, które są niezgodne z art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE). [...]

Przepis art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje, iż zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Podobnie przepis art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE) stanowi, że niezgodne ze wspólnym rynkiem i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku.

Zatem w celu ustalenia, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia przepisów zakazujących zawierania antykonkurencyjnych porozumień, Prezes Urzędu musi ustalić następujące przesłanki: zawarcie porozumienia pomiędzy przedsiębiorcami; celem lub skutkiem porozumienia było wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym; porozumienie nie podlega wyłączeniu spod zakazu.

Zdaniem Prezesa Urzędu ustalone okoliczności niniejszej sprawy jednoznacznie wskazują, że w zakresie określonym w pkt I - VI sentencji decyzji doszło do zawarcia przez przedsiębiorców porozumienia w rozumieniu art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE).

W orzecznictwie uznaje się, że porozumienie ma miejsce, gdy strony stosują się do wspólnego planu, który ogranicza lub może ograniczać ich indywidualne działania handlowe poprzez określanie ram ich zgodnych działań lub powstrzymanie się od działań na rynku. [...] Zatem porozumienie nie musi być zawarte w formie pisemnej, nie ma żadnych wymogów formalnych, nie musi przewidywać sankcji. W judykaturze przyjmuje się, że ustalenia pomiędzy konkurentami stanowią zakazane porozumienie, nawet w sytuacji, gdy nie opisują w szczegółowy sposób działania, wystarczające jest, gdy ustanawiają ogólne ramy, stosownie do których przedsiębiorcy przestaną działać niezależnie na rynku. [...]

Producenci cementu ustalali od co najmniej 1998 r. udziały w rynku poszczególnych graczy, ceny minimalne cementu, wysokość podwyżek tych cen, terminy i kolejność ich wprowadzania, ograniczali także sprzedaż do workowni oraz mieszalni. Wymieniali się również informacjami o wielkości realizowanej sprzedaży cementu. Ustaleń dokonywano na licznych spotkaniach przedstawicieli producentów cementu zarówno wielo- jak i dwustronnych na szczeblu prezesów zarządu oraz na poziomie dyrektorów ds. handlowych. Dokonując ww. uzgodnień, producenci cementu w Polsce wyrażali swoją wspólną intencję zachowywania się na rynku w określony sposób. Ustalenia stanowiły wspólny plan wszystkich uczestników spotkań, który następnie wytyczał ramy ich zgodnych działań na rynku i ograniczał autonomię posunięć handlowych uczestników kartelu. Istotne jest również, iż nawet jeśli w danym spotkaniu nie uczestniczyli wszyscy karteliści, to dokonane ustalenia były przekazywane następnie producentom nieobecnych. Producenci cementu w Polsce świadomie zastąpili w ten sposób ryzyko konkurencji praktyczną kooperacją pomiędzy sobą. Jak wskazano powyżej, ustalenia pomiędzy konkurentami stanowią zakazane porozumienie, nawet w sytuacji, gdy nie opisują w szczegółowy sposób działania, wystarczające jest, gdy ustanawiają ogólne ramy, stosownie do których przedsiębiorcy przestaną działać niezależnie na rynku. Zatem, brak w rozpatrywanej sprawie w odniesieniu do niektórych aspektów działań - np. ograniczania sprzedaży do workowni i mieszalni - szczegółowych ustaleń, nie stanowi przeszkody w uznaniu, iż producenci cementu zawarli porozumienie także w tym zakresie. Biorąc pod uwagę fakt, iż z ustaleń faktycznych wynika jasno, że producenci cementu w Polsce wyrażali wspólną chęć podejmowania określonych działań na rynku, to nawet jeśli w toku prowadzonych dyskusji nie ustalili wszystkich elementów planowanych działań na rynku, to i tak dyskusje te były determinowane wspólną producentom cementu chęcią ograniczenia konkurencji.

W ocenie organu antymonopolowego z ustaleń faktycznych jasno wynika, iż liczne spotkania, rozmowy, wymiana stanowisk pomiędzy przedstawicielami poszczególnych producentów cementu doprowadziły w rzeczywistości do pewnych operacyjnych konkluzji zaakceptowanych przez uczestników kartelu, a zatem do porozumienia. Taka wymiana stanowisk dotyczących wysokości cen, wielkości udziałów w rynku, ograniczania dostaw do mieszalni i workowni, kwalifikowałyby się jako uzgodniona praktyka, w tym sensie, iż producenci cementu koordynowali swoje posunięcia handlowe poprzez takie „rozmowy”, co prowadziło następnie do określonych zachowań na rynku.

Należy wskazać, że z art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE) wynika, iż przedsiębiorcy mają obowiązek niezależnego podejmowania decyzji dotyczących ich polityki stosowanej na rynku. Ten wymóg wyłącza możliwość jakichkolwiek bezpośrednich czy pośrednich kontaktów pomiędzy uczestnikami rynku, których celem lub skutkiem byłoby wpływanie na ich zachowanie rynkowe i stworzenie warunków konkurencji odmiennych od tych panujących w normalnych warunkach na danym rynku. [...]

Ponadto, na kwestię uznania, iż producenci cementu zawarli sprzeczne z prawem konkurencji porozumienie nie ma wpływu okoliczność, iż dokonane ustalenia częstokroć nie były następnie przestrzegane. W tym miejscu warto wskazać, iż w literaturze wskazuje się, co znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie, iż kartele są ze swej istoty niestabilne, ponieważ zawsze istnieje bodziec do oszukiwania przez ich uczestników. A zatem oszukiwanie jest praktycznie immanentną częścią funkcjonowania kartelu.

Ustalenia faktyczne w przedmiotowej sprawie [...] zostały poczynione przede wszystkim w oparciu o następujące dowody: dokumenty zgromadzone w toku kontroli przeprowadzonej przez Prezesa Urzędu w dniach 31 maja - 5 czerwca 2006 r.; wniosek o zwolnienie z kary złożony przez Lafarge Cement S.A. wraz z uzupełnieniami i odpowiedziami na pytania Prezesa Urzędu; wniosek o obniżenie kary złożony przez Górażdże Cement S.A. wraz z uzupełnieniami i odpowiedziami na pytania Prezesa Urzędu; odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu przedstawienia informacji i dokumentów przedstawione przez strony przedmiotowego postępowania.

Prezes Urzędu oparł się, jako na dowodach, zarówno na dokumentach zgromadzonych w toku postępowania, jak i wyjaśnieniach przedstawionych przez strony, przede wszystkim przez wnioskodawców. Należy zaznaczyć, iż oświadczenia wnioskodawców leniency przedstawione w toku postępowania stanowią dowody bezpośrednie stosowania sprzecznej z prawem konkurencji praktyki. Jakkolwiek oświadczenia te zostały sporządzone ex post, to stanowią relację osób zaangażowanych w ustalenia odnoszącą się do funkcjonowania kartelu. Istotne jest także to, iż w przedmiotowej sprawie na współpracę z Prezesem Urzędu w ramach programu

łagodzenia kar zdecydowało się dwóch przedsiębiorców, a przeważająca część ich wyjaśnień dotyczących organizacji kartelu została przedstawiona na etapie postępowania, na którym nie mieli oni możliwości zapoznania się z wyjaśnieniami składanymi przez drugiego z wnioskodawców. W świetle powyższego, należy podkreślić, iż wyjaśnienia przedłożone przez wnioskodawców są co do zasady zgodne oraz znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach. W sytuacjach, w których Prezes Urzędu dokonując ustaleń oparł się na oświadczeniu przedstawionym przez jeden podmiot, uznał, iż oświadczenie to jest spójne z innymi posiadanymi informacjami, a zatem można je uznać za wiarygodne, w świetle całokształtu zgromadzonych w sprawie dowodów. Znaczenie w tym zakresie miały także fakt niekwestionowania, lub niekwestionowania w sposób przekonywujący, danej informacji przez pozostałe strony postępowania. Ponadto, większość różnic pomiędzy opisem porozumienia przedstawionym przez wnioskodawców ma charakter drugorzędny i nieistotny dla ustalenia faktów mających znaczenie z punktu widzenia prawa ochrony konkurencji, a jest wynikiem znacznego upływu czasu i zawodności pamięci ludzkiej. Za uznaniem wyjaśnień wnioskodawców za wiarygodne przemawia także okoliczność, iż oparte są one na informacjach przedstawionych przez pracowników cementowni bezpośrednio uczestniczących w zakazanych prawem konkurencji uzgodnieniach. Pracownicy ci byli zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych, zazwyczaj prezesów zarządów oraz dyrektorów odpowiedzialnych za sprawy handlowe, co dodaje im wiarygodności. [...]

W rozpatrywanej sprawie Prezes Urzędu ustalił, iż przedmiotem uzgodnień pomiędzy producentami cementu były także warunki sprzedaży tego towaru. Producenci cementu ustalali bowiem, iż będą ograniczać sprzedaż cementu niektórym kategoriom odbiorców, tj. workowniom i mieszalniom. [...]

W przedmiotowej sprawie, krajowy rynek produkcji i sprzedaży cementu szarego należy uznać za stosunkowo silnie skoncentrowany i można go scharakteryzować jako dojrzały rynek oligopolistyczny. Produkt, jakim jest cement szary, zasadniczo, pomimo istnienia licznych jego gatunków, także należy uznać za homogeniczny. Należy się zgodzić, iż rynek ten jest stosunkowo transparentny dla poszczególnych producentów cementu, którzy posiadają licznych przedstawicieli handlowych działających „w terenie” i pozyskujących pewne cząstkowe informacje o wielkościach i cenach sprzedaży stosowanych przez konkurentów od ich klientów. Należy jednak zauważyć, iż tego rodzaju pozyskiwanie informacji, co do zasady, zgodne z prawem konkurencji, polegające na wywiadzie gospodarczym, w znacznym stopniu uczestnicy porozumienia ułatwili sobie nawzajem - producenci cementu ustalili bowiem stałe różnice cen pomiędzy poszczególnymi, najbardziej popularnymi gatunkami cementu, w zw. z czym pozyskanie informacji o cenie jednego gatunku cementu stosowanego przez danego producenta, umożliwiałoby łatwe ustalenie cen całego jego asortymentu. Ponadto, powyższe pozyskiwanie informacji miało charakter jedynie uzupełniający bądź weryfikujący pochodzące z wymiany pomiędzy konkurentami dane globalne dotyczące całkowitej wielkości sprzedaży miesięcznej, a w pewnym okresie także dotyczącej kolejnych dekad poszczególnych miesięcy. Niemożliwym było bowiem uchwycenie całości sprzedaży któregośkolwiek z producentów jedynie dzięki działalności własnych służb handlowych, ponieważ, co do zasady producenci cementu posiadają licznych rozmieszczonych w różnych częściach kraju odbiorców. Potwierdzeniem tego jest fakt, iż Cemex Polska Sp. z o.o., pomimo istnienia podejrzeń ze strony konkurentów, w skuteczny sposób przez wiele lat wprowadzał ich w błąd co do wielkości własnej sprzedaży. [...]

W przedmiotowej sprawie szczegółowe informacje dotyczące bieżących wyników sprzedażowych poszczególnych producentów cementowych, pochodzące w szczególności z tzw. systemu równoległego nie były udostępniane poza branżą cementową. Służyły one ciągłemu bieżącemu monitorowaniu sytuacji rynkowej i umożliwiały szybkie reagowanie poszczególnych przedsiębiorców na zmiany rynkowe i ewentualne nadmierne wzrosty sprzedaży poszczególnych konkurentów. Nie ulega wątpliwości, iż wymiana tych informacji miała ewidentnie antykonkurencyjny charakter i służyła stabilizacji rynkowego status quo. [...]

W przedmiotowej sprawie Prezes Urzędu ustalił, iż producenci cementu w Polsce wymieniali się informacjami o wielkości swojej miesięcznej produkcji i sprzedaży za pośrednictwem SPC do 2003 r. oraz bezpośrednio w całym okresie funkcjonowania kartelu. W pewnym momencie wymieniane informacje dotyczyły nawet 10-dniowych okresów - były to więc informacje wrażliwe z punktu widzenia handlowego i bardzo aktualne. Producenci cementu w Polsce wymieniali się także innymi informacjami, np. dotyczącymi planowanej wysokości i czasu podwyżek. Jednakże wymiana tych informacji służyła jedynie dokonywaniu ustaleń w odniesieniu do wysokości cen cementu i ich kontrolowaniu. Mając to na uwadze, w opinii Prezesa Urzędu wymiany tych informacji nie można uznać za samodzielne naruszenie prawa konkurencji.

Ponadto, za pośrednictwem SPC producenci cementu wymieniali się także innymi aktualnymi i szczegółowymi informacjami handlowymi o poufnym charakterze, jednakże wymiana w takim kształcie została zaprzestana pod koniec 2002 r. Zmodyfikowano wtedy system wymiany informacji, które są zbierane począwszy od 2003 r. przez podmiot zewnętrzny - Kancelarię Prawa Własności Przemysłowej Optimas, a producenci cementu otrzymują tylko dane zagregowane dotyczące całego sektora. Zestawienia przedstawiające informacje w rozbiciu na poszczególnych producentów cementu, są przekazywane po upływie roku. Zatem zgodnie z przedstawionym dorobkiem orzeczniczym organów wspólnotowych, mają one już charakter historyczny. Z uwagi na powyższe nie wpływają one w znaczący sposób na przyszłe działania producentów cementu na rynku. Wymiana takich informacji nie może zostać uznana za sprzeczną z regułami konkurencji, bowiem nie zmniejsza ani nie eliminuje poziomu niepewności co do działalności na określonym rynku, w sposób mogący skutkować ograniczeniem konkurencji pomiędzy uczestnikami wymiany.

Należy także wskazać, iż fakt, że uczestnicy kartelu czasami celowo podawali nieprawdziwe dane, wprowadzające w błąd konkurentów, potwierdza, że wymiana ta służyła jako mechanizm monitorowania i miała niewątpliwie antykonkurencyjny charakter. [...]

Jak wskazano w ustaleniach, kartel rozpoczął swoje funkcjonowanie po zakończeniu procesu prywatyzacji sektora cementowego w Polsce. Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż ustalenia pomiędzy producentami cementu miały miejsce co najmniej od 1998 r.

Stosownie do art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłącznym na podstawie art. 6 i 7 ustawy. Przepis art. 10 ww. ustawy przewiduje natomiast, iż w sytuacji, gdy zachowanie rynkowe przedsiębiorcy przestało naruszać zakaz określony w art. 5 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Ciężar udowodnienia okoliczności, iż zachowanie rynkowe przestało naruszać zakaz określony w art. 5, spoczywa na przedsiębiorcy.

Z uwagi na powyższe istotne jest także ustalenie, czy przedsiębiorcy zaprzestali opisanych w niniejszej decyzji naruszeń.

Poza wnioskodawcami, pozostałe strony postępowania zaprzeczają uczestnictwa w kartelu, nie przedstawiają zatem także dowodów wskazujących na zaniechanie jego stosowania. Zgodnie z oświadczeniami wnioskodawców zaprzestali oni udziału w kartelu najpóźniej z momentem złożenia wniosków o zwolnienie lub obniżenie kary pieniężnej.

Z powyższego wynika zatem, że przedmiotowe porozumienie, jako praktyka jednolita, nie ustała. Ponieważ, jak wskazano powyżej, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, to na przedsiębiorcy, który podnosi zaniechanie stosowania praktyki ograniczającej konkurencję spoczywa ciężar udowodnienia stawianych twierdzeń, a w opinii Prezesa Urzędu brak jest w przedmiotowej sprawie jakichkolwiek dowodów wskazujących na fakt zaprzestania zakazanej praktyki - w szczególności strony nie przedstawiły takich dowodów - Prezes Urzędu nie ma obowiązku poszukiwania dowodów na tę okoliczność.

Zarówno przepisy art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jak i art. 81 ust. 1 TWE (obecnie: art. 101 ust. 1 TofUE) przewidują, iż zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji na rynku. W judykaturze przyjmuje się, że wystarczy spełnienie tylko jednego z tych elementów, tj. porozumienie ma antykonkurencyjny cel lub porozumienie ma antykonkurencyjny skutek, aby można było uznać, iż przedsiębiorca dopuścił się zakazanego działania. [...] Przyjmuje się, iż brak konieczności badania skutków porozumienia, gdy wykazano jego antykonkurencyjny cel dotyczy w szczególności porozumień, co do których jako cel ustalono ograniczenie konkurencji cenowej lub podział rynku. Porozumienia tego typu, stanowiące najpoważniejsze ograniczenia konkurencji uznaje się za zakazane per se. Uznanie antykonkurencyjnego charakteru tego typu uzgodnień skutkuje obniżeniem wymogów co do przeprowadzenia szczegółowych analiz ekonomicznych dla wykazania antykonkurencyjnych skutków porozumienia zawierającego takie postanowienia.

W przedmiotowej sprawie stronom postępowania - przedsiębiorcom będącym konkurentami - zarzucono między innymi następujące praktyki: ustalanie cen lub innych warunków sprzedaży cementu szarego; podział rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego; wymianę poufnych informacji handlowych.

Z uwagi na to, uzgodnienia między przedsiębiorcami, których dotyczy niniejsza decyzja (pkt I-VI sentencji), mieszczą się w pojęciu „porozumienia, którego celem jest ograniczenie konkurencji”.

W przedmiotowej sprawie, jak zostało wykazane w ustaleniach, porozumienie zawarte między przedsiębiorcami przede wszystkim miało na celu stabilizację rynku. W tym celu przedsiębiorcy postanowili „zamrozić” swoje udziały, ponadto elementem stabilizacji było także wspólne ustalanie cen, wysokości i terminu podwyżek. W ten sposób unikano tzw. „wojny cenowej” pomiędzy konkurentami. Wymiana informacji służyła kontroli dokonanych ustaleń co do utrzymywania stałej wielkości udziałów rynkowych, jak również zapewnieniu pełnej przewidywalności oraz jasności co do posunięć rynkowych konkurentów.

Należy zauważyć, że porozumienia, które jak rozpatrywane porozumienie tutaj, polegają na ustalaniu cen i innych warunków sprzedaży oraz na podziale rynku, są zaliczane do tzw. hard-core cartels, tj. najcięższych naruszeń prawa konkurencji. Wskazane działania przedsiębiorców prima facie mają wysoki potencjał wywarcia negatywnych skutków na konkurencję panującą na rynku. W wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 TWE (obecnie: art. 101 ust. 3 TofUE) wskazano, że porozumienia, których celem jest ograniczenie konkurencji takie jak: ustalanie cen czy podział rynku, redukują podaż i powodują wzrost cen, prowadząc do złego podziału środków, gdyż towary i usługi, na które jest popyt konsumentów, nie są wytwarzane. Porozumienia takie prowadzą również do ograniczenia dobrobytu konsumentów, z uwagi na fakt, że konsumenci są zmuszeni do płacenia wyższych cen za towary i usługi, których dotyczy porozumienie. [...]

Stabilizacja sytuacji rynkowej miała powodować ograniczenie ryzyka prowadzonej działalności przez producentów cementu i zagwarantować trwale utrzymanie status quo na rynku, co nie miałyby prawdopodobnie miejsca gdyby przedsiębiorcy ci poddani zostali konkurencji jako immanentnej instytucji gospodarki wolnorynkowej. Celem było więc właściwie wyeliminowanie lub co najmniej bardzo istotne ograniczenie konkurencji pomiędzy przedsiębiorcami działającymi na tym rynku, poprzez ustabilizowanie ich udziałów rynkowych, realizowanych względnych wielkości sprzedaży cementu, cen sprzedaży, w tym także wyeliminowanie presji na obniżkę cen ze strony odbiorców takich jak mieszalnie i przesyownie. [...]

Należy wskazać, iż każdy z uczestników porozumienia może mieć inne zadanie do wykonania w ramach funkcjonującego kartelu, na przykład jeden lub kilku uczestników może pełnić rolę wiodącą. Mogą także występować wewnętrzne konflikty oraz rywalizacja, mogą także mieć miejsce przypadki oszukiwania pozostałych uczestników, nie stanowi to jednakże przeszkody do uznania, iż porozumienie jest objęte art. 81 ust. 1 TWE (obecnie: art. 101 ust. 1 TofUE), jeżeli występuje jeden, ciągły, wspólny cel. [...] Nie ma znaczenia również fakt modyfikacji porozumienia, poszerzenia działalności kartelu na inne rynki czy zmiany mechanizmu jego funkcjonowania.

Przyjmuje się także, że na stwierdzenie istnienia jednego kartelu nie ma wpływu okoliczność, że jego członkowie mogą do niego się przyłączać lub występować w okresie jego funkcjonowania. Co istotne, nie jest także konieczne wykazanie, że poszczególny jego uczestnik brał udział, wyrażał wyraźną zgodę lub był świadomy każdego poszczególnego aspektu lub przejawu zakazanego porozumienia w całym okresie, w którym taki przedsiębiorca stosował się do wspólnego schematu działań. [...]

Wypracowana i utrwalona w orzecznictwie Komisji i sądów wspólnotowych koncepcja jednego, ciągłego naruszenia ma w pełni zastosowanie w prowadzonej przez Prezesa Urzędu sprawie. Producenci cementu w Polsce stosowali się do wspólnych ustaleń określających ramy ich działań na rynku oraz ograniczyli swoje niezależne działania handlowe. Naruszenie składało się z kompleksowych działań mających wspólny ekonomiczny cel - ustabilizowanie sytuacji rynkowej - którego realizacji miało służyć przede wszystkim ustalenie przysługujących udziałów w rynku, ustalanie podwyżek cen i wymiana poufnych informacji handlowych.

Ponadto należy wskazać, iż porozumienie dotyczyło jednego produktu - cementu szarego, w uzgodnieniach uczestniczyli zasadniczo ci sami przedstawiciele producentów cementu, ustalenia - zarówno co do wielkości udziałów jak i wysokości cen - były dokonywane podczas tych samych spotkań, wymiana poufnych informacji handlowych dotyczyła wszystkich kartelistów, wszyscy uczestnicy porozumienia mieli możliwość zapoznania się i uwzględnienia dokonanych ustaleń i wymienianych z konkurentami informacji. Nawet jeżeli niektóre ustalenia podejmowane były w niepełnym gronie lub też miały charakter jedynie bilateralny to były one przekazywane pozostałym uczestnikom porozumienia lub miały na celu realizację zadań operacyjnych służących wspólnemu celowi uczestników porozumienia, tj. stabilizacji sytuacji rynkowej. Zgodnie z ww. orzecznictwem bez znaczenia jest dla oceny działań poszczególnych uczestników porozumienia, czy mieli oni świadomość każdego poszczególnego aspektu zakazanego porozumienia w całym okresie, w którym stosowali się do uzgodnionego schematu działań. [...]

Dokonując oceny niniejszej sprawy należy również zauważyć, iż działania producentów cementu są komplementarne wobec siebie w świetle zasad funkcjonowania rynku cementu. Stabilizacja sytuacji rynkowej przedsiębiorców poprzez ustalenie udziałów w rynku wymagała także koordynacji w zakresie wysokości cen i ich podwyżek. Ponadto, działania podejmowane wobec części odbiorców, tj. workowni i mieszalni, były w znacznym mierze podyktowane chęcią zapobieżenia destabilizacji cen i ich obniżki oraz „wojnom cenowym”. Również wymiana informacji dotyczących wielkości produkcji i sprzedaży cementu przyczyniała się do ustabilizowania sytuacji rynkowej.

Podsumowując powyższe, Prezes Urzędu jest zdania, iż przedmiotowe porozumienie zawarte przez krajowych producentów cementu szarego należy zakwalifikować jako jedno ciągłe naruszenie posiadające wspólny cel w postaci ograniczenia konkurencji poprzez stabilizację sytuacji rynkowej na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.

Zasadą w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów jak i wspólnotowym prawie konkurencji jest, iż porozumienia ograniczające konkurencję są zakazane z mocy prawa, o ile nie zostały wyłączone spod zakazu. [...]

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że Cementownia Nowa Huta S.A. nie była uczestnikiem kartelu. Cementownia Nowa Huta S.A. była traktowana przez pozostałych producentów, z racji niewielkiej wielkości produkcji cementu szarego (średniorocznie ok. 200 tys. ton), jako mało istotny uczestnik rynku, którego zachowania nie wywierają większego wpływu na rynek krajowy, w tym na pozycję pozostałych producentów cementu. Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez Górażdże Cement S.A. i Lafarge Cement S.A., Cementownia Nowa Huta S.A. nie uczestniczyła w jakichkolwiek uzgodnieniach o charakterze antykonkurencyjnym. [...]

Z uwagi na powyższe w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy należało nie stwierdzić stosowania zakazanych ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów praktyk polegających na zawarciu porozumienia w zakresie: ustalania cen lub innych warunków sprzedaży cementu szarego; podziale rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego; wymiany poufnych informacji handlowych. [...]

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że Ekocem Sp. z o.o. nie był uczestnikiem kartelu. Zgodnie z wyjaśnieniami Górażdże Cement S.A. i Lafarge Cement S.A. Ekocem Sp. z o.o. nie uczestniczył w jakichkolwiek uzgodnieniach o charakterze antykonkurencyjnym. [...] Brak także jakichkolwiek dowodów na udział Ekocem Sp. z o.o. w porozumieniu polegającym na ustalaniu cen lub innych warunków sprzedaży cementu szarego. [...]

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że Cementownia Rejowiec S.A. nie była uczestnikiem kartelu. W ocenie Prezesa Urzędu brak jest jakichkolwiek dowodów na udział Cementowni Rejowiec S.A. w porozumieniu ograniczającym konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego. [...]

W przedmiotowej sprawie Prezes Urzędu umorzył postępowanie w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE) w sytuacji nie stwierdzenia stosowania przez Cementownię Nowa Huta S.A. oraz przez Ekocem Sp. z o.o., jak i przez Cementownię Rejowiec S.A. praktyki polegającej na zawarciu porozumienia w zakresie: ustalania cen lub innych warunków sprzedaży cementu szarego; podziale rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego; wymiany poufnych informacji handlowych. [...]

W niniejszej decyzji Prezes Urzędu dla skutecznego stosowania i egzekwowania wspólnotowego prawa konkurencji musi nałożyć na przedsiębiorców kary pieniężne takie, jakie nałożyłaby Komisja za identyczne naruszenie. Zwrócić uwagę należy, że stwierdzenie praktyk ograniczających konkurencję, które wpływają na handel między państwami członkowskimi i nałożenie kar za ich stosowanie musi mieć na celu wyeliminowanie naruszeń, których skutki choćby potencjalnie nie ograniczają się do terytorium RP i rozciągają się na cały wspólny rynek, godząc w ideę jego prawidłowego funkcjonowania. Idąc dalej, należy stwierdzić, że inne, w tym łagodniejsze potraktowanie przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu poprzez w szczególności nałożenie kar na niższym poziomie, mogłoby implikować zastosowanie przepisu dającego uprawnienie do przejścia sprawy do jurysdykcji Komisji, jako że rozstrzygnięcie nie dawałoby rękojmi skutecznego wyeliminowania naruszenia. [...]

W niniejszym postępowaniu stwierdzono naruszenia zarówno polskiego, jak też wspólnotowego prawa konkurencji, co oznacza, że stosowana praktyka ograniczająca konkurencję skutkowałą naruszeniem zasad prawidłowego funkcjonowania jednolitego rynku wewnętrznego. Wpływ praktyki na zaburzenie handlu między państwami członkowskimi implikuje konieczność uwzględnienia tego faktu przy szacowaniu kary pieniężnej nakładanej na uczestników kartelu. Organ antymonopolowy zobowiązany jest - prowadząc postępowanie na podstawie przepisów wspólnotowych - do wyeliminowania skutków zaistniałych naruszeń oraz wyeliminowania prób podejmowania podobnych zachowań w przyszłości, na terytorium całej UE, tak jakby uczyniła to Komisja Europejska, gdyby prowadziła niniejsze postępowanie. Regułą taką można w szczególności wywodzić z brzmienia art. 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady UE 1/2003, zgodnie z którym państwa członkowskie nie mogą zakazywać porozumień, które byłyby dozwolone na podstawie przepisów wspólnotowych, ale też nie mogą doprowadzić do zalegalizowania porozumień, które są niezgodne z art. 81 TWE (obecnie: art. 101 TofUE). Krajowe organy konkurencji zobowiązane są zatem do stosowania środków, które skutecznie doprowadzą do wyeliminowania praktyk ograniczających konkurencję, w tym w szczególności do skutecznego eliminowania najbardziej szkodliwych dla rynku karteli cenowych, podziałowych czy kontyngentowych. Środkiem, który pozwala na wyeliminowanie nieprawidłowości jest bez wątpienia kompetencja do nakładania kar pieniężnych za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję. Kary pieniężne powinny być ustalone w takiej wysokości, aby rzeczywiście zmusiły zwinionych przedsiębiorców do niepodejmowania działań sprzecznych z polskimi i wspólnotowymi regulacjami antymonopolowymi. Zważyć przy tym należy, że przedmiotem niniejszego postępowania jest rodzaj porozumienia (kartel), który jest bez wątpienia traktowany przez Komisję Europejską, jak też przez wszystkie Państwa Członkowskie UE jako praktyka najbardziej szkodliwie wpływająca na rynek właściwy. Z tego powodu środki, w tym kary pieniężne nałożone na przedsiębiorców muszą być na poziomie najwyższym z możliwych.

Wskazać należy, że projekt niniejszego rozstrzygnięcia został, zgodnie z art. 11 ust. 4 Rozporządzenia Rady UE 1/2003 notyfikowany Komisji Europejskiej, która nie zgłosiła do niego zastrzeżeń, w tym w zakresie kar nałożonych na uczestników kartelu. W przypadku, gdyby Komisja Europejska uznała, iż rozstrzygnięcie jest zbyt restrykcyjne (w szczególności kary zostały oszacowane na zbyt wysokim poziomie), wówczas mogłaby zastosować przysługujące jej uprawnienie do przejścia sprawy do swojej jurysdykcji (art. 11 ust. 6 w zw. z art. 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady UE 1/2003), czego nie uczyniła, uznając, że wysokość kar jest adekwatna i proporcjonalna do stwierdzonego naruszenia. Idąc dalej, należy stwierdzić, że inne, w tym łagodniejsze potraktowanie przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu poprzez w szczególności nałożenie kar na niższym poziomie, mogłoby implikować zastosowanie przepisu dającego uprawnienie do przejścia sprawy do jurysdykcji Komisji Europejskiej, jako że rozstrzygnięcie nie dawałoby rękojmi skutecznego wyeliminowania naruszenia.

Zwrócić uwagę należy, że przyjęty w Rozporządzeniu Rady UE 1/2003 zdecentralizowany system stosowania traktatowego zakazu praktyk ograniczających konkurencję, tj. dopuszczenie możliwości stosowania ustanawiających go przepisów w pełnym zakresie również przez właściwe organy państw członkowskich, nie pozbawia jednak roli wiodącej w tym zakresie Komisji Europejskiej. Organy krajowe są związane jej dotychczasowym, a nawet przyszłym orzecznictwem. Gwarancją nadrzędnego statusu KE są przede wszystkim przepisy art. 11 i 16 Rozporządzenia Rady UE 1/2003.

Prezes Urzędu ustalił wymiar kar pieniężnych, opierając się na treści art. 104 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, mając przy tym na względzie swoją interpretację przesłanek, które powinny być brane pod uwagę przy nakładaniu kar za antykonkurencyjne naruszenia zawartą w Wyjaśnieniach w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję (Dz. Urz. UOKiK 2008/4/33). Dokonując oceny wagi stwierdzonego naruszenia organ wziął w pierwszej kolejności pod uwagę, że o wadze (szkodliwości) naruszenia decydują dwie grupy okoliczności: dotyczące (a) natury naruszenia i (b) czynników związanych ze specyfiką rynku oraz działalnością przedsiębiorcy. [...]

W ocenie Prezesa Urzędu praktykę zarzucaną Lafarge Cement S.A., Górażdże Cement S.A., Grupie Ożarów S.A., Cemex Polska Sp. z o.o., Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Cementowni Warta S.A. oraz Cementowni Odra S.A. należy zaliczyć do bardzo poważnych naruszeń prawa konkurencji. Nie ulega wątpliwości, iż porozumienie zawarte pomiędzy ww. producentami cementu, o długotrwałym charakterze, obejmujące praktycznie wszystkich istotnych krajowych producentów cementu szarego, mające na celu stabilizację rynku,

poprzez zamrożenie udziałów rynkowych, wspólne ustalanie cen, wysokości i terminów podwyżek, jak również zapewnienie pełnej przewidywalności i jasności co do posunięć rynkowych poszczególnych przedsiębiorców, poprzez wymianę poufnych informacji handlowych, należy uznać za praktykę szczególnie szkodliwą dla konkurencji. W związku z powyższym wysokość kar pieniężnych dla poszczególnych przedsiębiorców należało określić na poziomie 3% przychodu. [...]

Organ antymonopolowy określając wysokość nałożonych na uczestników przedmiotowego porozumienia ograniczającego konkurencję kar pieniężnych, wyszedł z założenia, iż wymiar kar nie może abstrahować od specyfiki rynku właściwego oraz działalności przedsiębiorców, a zatem powinny one podlegać dalszej modyfikacji. Kierując się oceną wpływu naruszenia na rynek, Prezes Urzędu może zwiększyć lub zmniejszyć ustaloną powyżej kwotę maksymalnie o 80%.

W ocenie Prezesa Urzędu zważyć należało, iż wszelkie zniekształcenia konkurencji na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego mają negatywne konsekwencje dla licznych podmiotów, dla których cement jest półproduktem, w tym w szczególności dla budownictwa, a w konsekwencji dla licznych konsumentów. Nie ulega wątpliwości, iż cement szary jest produktem nadzwyczaj istotnym dla odbiorców i innych sektorów gospodarki. Ponadto, należy zauważyć, iż krajowy rynek produkcji i sprzedaży cementu szarego jest rynkiem oligopolistycznym, o wysokich barierach wejścia związanych z koniecznością poniesienia wysokich nakładów finansowych związanych z prowadzeniem działalności na tym rynku. Ponadto, w przedmiotowym porozumieniu uczestniczyli praktycznie wszyscy istotni producenci cementu szarego w Polsce. Porozumienie ograniczające konkurencję na tego rodzaju rynku niesie negatywne konsekwencje dla uczestników jego strony popytowej, którzy spotykają się z wyższym poziomem cen produktu, niż gdyby wynikał on z walki konkurencyjnej pomiędzy producentami cementu.

W ocenie Prezesa Urzędu nie ulega wątpliwości, iż przedmiotowe porozumienie zostało wprowadzone w życie przez wszystkich jego uczestników. Nie zmienia oceny organu antymonopolowego fakt, iż z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż wielokrotnie, poczynione ustalenia były niedotrzymywane, a poszczególni uczestnicy porozumienia oszukiwali się wzajemnie. Zasięg geograficzny praktyki, w wyniku uczestniczenia w niej właściwie wszystkich istotnych producentów cementu szarego, obejmuje obszar całego kraju. Udział przychodów z towarów należących do rynku właściwego w sprawie w przychodach poszczególnych przedsiębiorców jest znaczący. Dla każdej ze stron postępowania produkcja i sprzedaż cementu jest podstawowym rodzajem działalności.

Jednocześnie należy zauważyć, iż ewentualne skutki przedmiotowego porozumienia cechuje względnie łatwa odwracalność. Istotnie, długotrwałe funkcjonowanie kartelu stabilizującego krajowy rynek produkcji i sprzedaży cementu szarego spetryfikowało w znacznym stopniu jego strukturę i relacje pomiędzy producentami cementu, jednakże w ocenie Prezesa Urzędu nie spowodowało to trwałej, niewzruszalnej zmiany struktury rynkowej. Jak się wydaje, poddanie się przez przedsiębiorców swobodnemu działaniu mechanizmu konkurencji, może spowodować względnie łatwą zmianę struktury rynkowej, w której przewagę konkurencyjną będą zdobywali najbardziej efektywni przedsiębiorcy.

W związku z powyższym, wyjściowy poziom kar pieniężnych, ustalony w oparciu o naturę naruszenia został zwiększony o 70%. [...]

Kalkulując wymiar kar pieniężnych nakładanych na uczestników przedmiotowego porozumienia, organ antymonopolowy wziął także pod uwagę długotrwałość naruszenia. Uwzględniając okres naruszenia, Prezes Urzędu może zwiększyć kwotę bazową kar, jeśli długotrwałość stosowania praktyki ograniczającej konkurencję prowadzi do zwielokrotnienia jej negatywnych skutków, w szczególności, gdy wpływa na wysokość korzyści uzyskiwanych przez przedsiębiorcę dopuszczającego się naruszenia lub szkody ponoszone przez innych uczestników rynku. Jako długotrwałe traktowane są naruszenia trwające dłużej niż rok. Biorąc powyższe pod uwagę, dla odzwierciedlenia wpływu długotrwałości naruszenia na wysokość kar, Prezes Urzędu może zwiększyć w przypadku porozumień ograniczających konkurencję kwotę bazową maksymalnie o 200%.

Mając powyższe na uwadze, oraz uwzględniając, iż przedmiotowe porozumienie ograniczające konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego trwa co najmniej od 1998 r., nie ulega wątpliwości, iż ma ono charakter długotrwały. W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowił zwiększyć kwotę bazową kary o maksymalną dopuszczalną wielkość, tj. o 200%. [...]

Organ antymonopolowy, ustalając wysokość kary, powinien także wziąć pod uwagę okoliczności mające wpływ na zwiększenie (okoliczności obciążające) lub zmniejszenie (okoliczności łagodzące) wymiaru kary. Okoliczności łagodzące i obciążające są oceniane łącznie, indywidualnie dla każdej sprawy oraz dla każdego przedsiębiorcy. [...]

W ocenie Prezesa Urzędu w sprawie nie wystąpiły żadne okoliczności łagodzące odnośnie do zachowania trzech przedsiębiorców, tj. Lafarge Cement S.A., Górażdże Cement S.A. oraz Grupy Ożarów S.A. Rola ww. podmiotów w zorganizowaniu i zapewnieniu funkcjonowania przedmiotowego kartelu była zdecydowanie wiodąca, co należy uznać za okoliczność obciążającą. Przedsiębiorcy ci nieustannie w czasie funkcjonowania kartelu uczestniczyli w bezpośrednich uzgodnieniach, przekazywali ustalenia pozostałym członkom kartelu, ich przedstawiciele odbywali liczne spotkania, których tematem były uzgodnienia mające na celu ograniczenie konkurencji na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego, byli koordynatorami niedozwolonej wymiany informacji handlowych. Podejmowali także wspólne i indywidualne działania odwetowe w stosunku do innych przedsiębiorców, którzy nie przestrzegali uzgodnień. W ocenie Prezesa Urzędu nie ma jednak możliwości precyzyjnego przypisania jednemu z tych podmiotów roli inicjatora lub lidera praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego.

W ocenie Prezesa Urzędu okolicznością obciążającą wszystkich uczestników kartelu jest umyślność działania. O ile można zgodzić się z twierdzeniami stron, iż w końcu lat 90-tych świadomość istnienia przepisów prawa antymonopolowego zakazujących określonych zachowań była relatywnie niska wśród producentów cementu, to po sprywatyzowaniu sektora cementowego i wejściu na polski rynek dużych koncernów zagranicznych, jak również po podjęciu działań przez niemiecki organ antymonopolowy wobec sektora cementowego w Niemczech, świadomość ta uległa zmianie, co jednak nie przełożyło się na odstąpienie przez przedsiębiorców od przedmiotowego porozumienia. Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 83 Konstytucji RP, każdy ma obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązek znajomości i przestrzegania norm prawa ciąży tym bardziej na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego, takich jak strony niniejszego postępowania. Biorąc pod uwagę fakt, iż podmioty te działają na dużą skalę (świadczą o tym uzyskiwane przez nie przychody), jak również fakt, iż działają na rynku od wielu lat (dysponują zatem odpowiednim doświadczeniem), powinny one przewidzieć, że podejmowane działania będą uznane przez Prezesa UOKiK za praktykę ograniczającą konkurencję. Organ antymonopolowy wziął zatem pod uwagę fakt, że duże przedsiębiorstwa, działające w ramach grup kapitałowych, posiadać powinny odpowiednią wiedzę prawniczą i ekonomiczną, która umożliwia łatwiejszą ocenę, czy ich zachowanie stanowi naruszenie prawa konkurencji, powodując określone skutki na rynku.

Umyślność działania i świadomość korzyści, jakie poszczególni przedsiębiorcy osiągnęli z istnienia przedmiotowego porozumienia w postaci stabilizacji krajowego rynku cementowego, uniemożliwia Prezesowi Urzędu przyjęcie argumentacji niektórych stron, iż mniejsi producenci cementu działali pod przymusem Lafarge Cement S.A., Górażdże Cement S.A. i Grupy Ożarów S.A. W ocenie Prezesa Urzędu wobec pozostałych stron postępowania, tj. Cemex Polska Sp. z o.o., Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Cementowni Warta S.A.,

Cementowni Odra S.A. można jako okoliczność łagodzącą uznać relatywnie mniejszą lub bierną rolę w przedmiotowym naruszeniu. Przedsiębiorcy ci nie brali bezpośredniego udziału we wszystkich ustaleniach, jednakże nawet w takich sytuacjach podjęte decyzje były im przekazywane. W ocenie organu antymonopolowego, uzasadnione jest zatem zwiększenie wymiaru kary wobec Górażdże Cement S.A., Lafarge Cement S.A. oraz Grupy Ożarów S.A. o 50%, natomiast wobec Cemex Polska Sp. z o.o., Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Cementowni Warta S.A., Cementowni Odra S.A. pozostawienie wymiaru kary na poziomie ustalonym na wcześniejszym etapie. [...]

Ponieważ nałożona kara nie może przekraczać 10% przychodów przedsiębiorcy w roku poprzedzającym wydanie decyzji, jeżeli ustalona wysokość kary przekracza tę wartość, karę nakłada się w maksymalnej wysokości. [...]

W podsumowaniu wywodów dotyczących sposobu ustalania kar pieniężnych w niniejszej sprawie, należy podkreślić, że zdaniem Prezesa UOKiK tylko kary w ustalonej wyżej wysokości pozwolą osiągnąć cele, jakie są związane z tym rodzajem sankcji. Nakładając karę pieniężną Prezes UOKiK kieruje się bowiem założeniem, że powinna ona spełniać funkcję represyjną, jak i prewencyjną (dyscyplinującą). Nałożone kary pieniężne powinny przyczynić się do zapewnienia trwałego zaprzestania w przyszłości naruszania przez strony reguł konkurencji. Aby skutecznie zapobiegać próbom pojawienia się w przyszłości takich niekorzystnych zjawisk, muszą być ostrzeżeniem odczuwalnym. Wobec powyższego w niniejszej sprawie kary pieniężne powinny być na tyle dolegliwe, by uczestnicy stwierdzonego porozumienia odczuli je w sposób wymierny. Kary w ustalonych wysokościach będą miały wobec ww. spółek taki właśnie wymiar.

W niniejszej sprawie stwierdzono, że uczestnicy antykonkurencyjnego porozumienia działali umyślnie, tworząc mechanizmy uzgodnień służących trwałemu ustabilizowaniu sytuacji na rynku - na zasadach uzgodnionych przez jego niemal wszystkich uczestników. Udowodnione im porozumienie było niewątpliwie naruszeniem o najwyższym możliwym stopniu uciążliwości dla runku. Świadczy o tym m.in. to, że w świetle orzecznictwa można je uznać za porozumienie, takie które ze swej istoty ma antykonkurencyjny cel.

To, że stosując stwierdzone praktyki, karani przedsiębiorcy naruszyli przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w wysokim stopniu (co uzasadnia wysokość nałożonych kar), wynika też z tajnego charakteru uzgodnień. Wskazać należy, iż fakt zawarcia i funkcjonowania porozumienia jest utrzymywany w najgłębszej tajemnicy przez podmioty, które je zawarły. W przypadku braku zdecydowanej reakcji ze strony organu antymonopolowego, działania uczestników niniejszego porozumienia nie zostałyby wykryte, w wyniku czego negatywne skutki ograniczenia konkurencji mogłyby stale pogłębiać się. Tajny charakter tego rodzaju porozumień wynika z samej natury tych praktyk zakazanych. Dlatego też wykrycie ww. porozumień jest niezwykle trudne. Porozumienia polegające na ustalaniu cen i podziale rynku, jak w niniejszej sprawie, są zarazem uważane za szczególnie ciężkie naruszenie reguł konkurencji. Z uwagi na szczególnie negatywny wpływ na rynek, muszą być traktowane w szczególnie surowy sposób - adekwatny do wysoce destrukcyjny wpływ takiej praktyki na rozwój konkurencji.

O tym, że stwierdzone w niniejszej sprawie naruszenie było szczególnie destrukcyjne dla konkurencji, świadczy też skala działalności uczestników zakazanych przez Prezesa UOKiK uzgodnień, którzy łącznie dysponują niemal całym rynkiem właściwym. Dobitnie świadczy to o wysokim stopniu naruszenia interesu publicznego.

Stwierdzając, że w niniejszej sprawie miało miejsce poważne naruszenie interesu publicznego Prezes UOKiK uwzględnił także to, że spowodowane zakazanymi praktykami zniekształcenia konkurencji na krajowym rynku produkcji i sprzedaży cementu szarego oddziałują nie tylko na ten rynek, ale mają również negatywne konsekwencje dla licznych podmiotów, dla których cement jest półproduktem, w tym w szczególności dla budownictwa, a w konsekwencji dla licznych konsumentów.

Wysokości nałożonych kar uwzględniają też stwierdzony negatywny wpływ na handel między Państwami Członkowskimi UE, co również świadczy o wysokim stopniu naruszenia interesu publicznego.

Wreszcie, uzasadniając wysokość nałożonych kar pieniężnych podkreślić należy długotrwałość stwierdzonego naruszenia, które trwa co najmniej od 1998 r.

W świetle wszystkich powyższych okoliczności uzasadnione było ustalenie, że adekwatną wysokością kary pieniężnej dla każdego z uczestników praktyk zakazanych w pkt I-VI tej decyzji jest kara w najwyższej wysokości, jaką przewiduje ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów.

Powyższej oceny nie zmienia stwierdzenie, że w przypadku części uczestników porozumienia (Cemex Polska Sp. z o.o., Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Cementownia Warta S.A., Cementownia Odra S.A.) występują opisane wyżej okoliczności łagodzące w postaci relatywnie mniejszej roli w naruszeniu. Wobec wszystkich opisanych okoliczności wskazujących na szczególnie wysoki stopień naruszenia prawa, także w przypadku ww. przedsiębiorców tylko kara w maksymalnym wymiarze będzie adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. [...]

Przepisy art. 103a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewidują możliwość złożenia przez przedsiębiorcę wniosku o odstąpienie od wymierzenia lub o obniżenie kary pieniężnej. Zgodnie z art. 103a ww. ustawy, przedsiębiorca, który współpracuje z Prezesem Urzędu w ujawnieniu niedozwolonego porozumienia ograniczającego konkurencję jest traktowany łagodnie. To łagodniejsze traktowanie przejawia się w odstąpieniu od wymierzenia kary albo obniżeniu kary za udział w porozumieniu. Przedsiębiorca wnioskujący o odstąpienie od wymierzenia kary musi jako pierwszy z uczestników niedozwolonego porozumienia dostarczyć Prezesowi Urzędu informację o istnieniu zakazanego porozumienia, wystarczającą do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub przedstawić Prezesowi Urzędu z własnej inicjatywy, dowód umożliwiający wydanie decyzji o uznaniu porozumienia za ograniczające konkurencję i naruszające zakaz przewidziany w art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów lub art. 81 TWE (obecnie: 101 TofUE). Dodatkowo muszą zostać spełnione następujące warunki: 1) w momencie dostarczenia informacji lub przedstawienia dowodów przez przedsiębiorcę, w zw. ze zgłoszeniem do wniosku o odstąpienie od nałożenia kary, Prezes Urzędu nie może posiadać informacji i dowodów wystarczających do wszczęcia postępowania antymonopolowego w danej sprawie lub do wydania decyzji o uznaniu porozumienia za ograniczające konkurencję, 2) przedsiębiorca współpracuje z Prezesem Urzędu w toku postępowania w pełnym zakresie, dostarczając niezwłocznie wszelkie dowody, którymi dysponuje, albo którymi może dysponować i udzielać niezwłocznie wszelkich informacji związanych ze sprawą, z własnej inicjatywy lub na żądanie organu antymonopolowego, 3) przedsiębiorca zaprzestaje uczestnictwa w porozumieniu nie później, niż w dniu poinformowania Prezesa Urzędu o istnieniu porozumienia lub przedstawienia dowodu umożliwiającego wydanie decyzji o uznaniu porozumienia za ograniczające konkurencję, 4) przedsiębiorca nie był inicjatorem zawarcia porozumienia i nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu.

Natomiast obniżenie wymiaru kary jest możliwe dla przedsiębiorcy, który przedstawi Prezesowi Urzędu, z własnej inicjatywy, dowód który w sposób istotny przyczyni się do wydania decyzji o uznaniu porozumienia za ograniczające konkurencję i zaprzestanie uczestnictwa w porozumieniu nie później, niż w momencie przedstawienia ww. dowodu. Obniżenie wysokości kary jest także możliwe, gdy przedsiębiorca przedstawi Prezesowi Urzędu z własnej inicjatywy, dowód umożliwiający wydanie decyzji o uznaniu porozumienia za ograniczające konkurencję, w sytuacji, gdy Prezes Urzędu nie posiadał takiego dowodu oraz gdy współpracuje z Prezesem Urzędu, zaprzestaje uczestnictwa w porozumieniu oraz nie był jego inicjatorem, lecz inny przedsiębiorca biorący udział w porozumieniu dostarczył wcześniej informację o istnieniu zakazanego porozumienia, wystarczającą do wszczęcia postępowania antymonopolowego.



W przedmiotowej sprawie do Prezesa Urzędu zgłosiło się dwóch przedsiębiorców pragnących skorzystać z programu łagodzenia kar: Lafarge Cement S.A. oraz Górażdże Cement S.A. [...] Lafarge Cement S.A. zgłosił się do Prezesa Urzędu z ww. wnioskiem jako pierwszy z uczestników porozumienia sprzecznego z regułami konkurencji. Wniosek ten zawierał informacje i dowody dotyczące wymiany danych o sprzedaży cementu i klinkieru pomiędzy konkurentami, prób stabilizacji udziałów rynkowych oraz prób ograniczenia eksportu cementu z Polski do Niemiec. W dniu 1 września 2006 r. Lafarge Cement S.A. przedstawił dalsze wyjaśnienia w ramach współpracy z Prezesem Urzędu. W uzupełnieniu tym wnioskodawca przedłożył informacje i dowody m.in. w zakresie wymiany informacji dotyczących wielkości sprzedaży cementu, ustalania wysokości cen oraz stabilizacji udziałów rynkowych, ustaleń w odniesieniu do odbiorców cementu. Prezes Urzędu uznając, iż wstępna analiza wniosku oraz materiału dowodowego dostarczonego przez Lafarge Cement S.A. wskazuje, iż wnioskodawca może spełniać warunki z art. 103a, zawiadomił o tym wnioskodawcę pismem z dnia 6 października 2006 r. [...]

Z uwagi na powyższe, w opinii Prezesa Urzędu Lafarge Cement S.A., spełnił przesłanki odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 101 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, która zostałaby na niego nałożona w przypadku braku współpracy z Prezesem Urzędu w ramach programu łagodzenia kar. Prezes Urzędu odstąpił od nałożenia kary na Lafarge Cement S.A.

Górażdże Cement S.A. jako drugi z uczestników porozumienia złożył wniosek na podstawie art. 103a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. We wniosku przedsiębiorca wskazał w bardzo ogólny sposób, iż producenci cement w Polsce zawarli porozumienie ustalające wielkość udziału w rynku produkcji i sprzedaży cementu z nich oraz że dochodziło do ustalania wysokości podwyżek cen. Po spotkaniu z pracownikami Urzędu, Górażdże Cement S.A. przedstawił dalsze wyjaśnienia odnoszące się do charakteru i funkcjonowania porozumienia m.in. mechanizm ustalania cen. Prezes Urzędu uznając, iż wstępna analiza wniosku złożonego przez Górażdże Cement S.A. wskazuje, iż wnioskodawca może spełniać warunki z art. 103a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zawiadomił o tym wnioskodawcę pismem z dnia 10 października 2006 r. [...]

Łączna suma kar nałożonych na przedsiębiorców wyniosła 411 585 477,53 zł. [...]